

080
ทว
ณ ๒

พระบรมฉายาลักษณ์โปรดเกล้าฯ พระราชทาน
หม่อมราชวงศ์ **วชิรเดิกร** ๒๕๑๔

ศ. 12772-12773

080

๐๖

ค. 2

ศ. 080

ศ. 123๐

วันเด็ก ๒๕๖๔

คณะกรรมการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติประจำปี ๒๕๖๔

คำนำ

ในโอกาสที่มีการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติประจำปี ๒๕๑๔ ซึ่งตรงกับวันเสาร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๑๔ คณะกรรมการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติ ได้มีมติให้จัดพิมพ์หนังสือวันเด็กขึ้นเผยแพร่เช่นเดียวกับปีก่อนๆ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำและจัดพิมพ์หนังสือวันเด็ก ๒๕๑๔ ขึ้น ประกอบด้วย

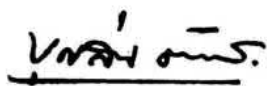
๑. นายสาโรช บัวศรี	ประธานกรรมการ
๒. นางแม่นมาส ขวาลิต	รองประธานกรรมการ
๓. นายแปลก สนธิรักษ์	กรรมการ
๔. นางเรืองอุไร กุศลาสัย	กรรมการ
๕. นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ	กรรมการ
๖. นางสลวย โรจนสโรช	กรรมการ
๗. นางศรีนาค สุริยะ	กรรมการ
๘. นางสุนัต ประภาสวัต	กรรมการ
๙. นางเกหลง พานิช	กรรมการ
๑๐. นางช่อม แหม้งงาม	กรรมการ
๑๑. นางสาวบุญเจือ องค์กรประดิษฐ์	กรรมการ
๑๒. นางรัชน์ ศรีไพรวรรณ	กรรมการ
๑๓. นายพนัส สุวรรณะบุญย์	กรรมการ
๑๔. นายประสงค์ พวงดอกไม้	กรรมการ
๑๕. นายสิริ เทศประสิทธิ์	กรรมการและเลขานุการ
๑๖. นางประสพสุข นวลวิวัฒน์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติได้พิจารณาเห็นว่าการจัดพิมพ์หนังสือวันเด็กขึ้นเผยแพร่เป็นประจำปีนั้น เป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่ง

เพราะนอกจากจะเป็นการเผยแพร่ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวกับเด็กแล้ว ผลกำไรที่ได้จากการจำหน่ายหนังสือนี้ ก็ได้นำมาใช้จ่ายในกิจการของวันเด็กทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้เป็นทุนการศึกษาแก่เด็กที่เรียนดีแต่ขาดทุน และสร้างถาวรวัตถุเพื่อเป็นประโยชน์แก่เด็กอีกด้วย

หนังสือวันเด็ก ๒๕๑๔ ได้รับการปรับปรุงให้มีเรื่องที่น่าสนใจเกี่ยวกับเด็กมากขึ้น คุณค่าของหนังสือวันเด็กที่เป็นกรณีพิเศษสำหรับปีนี้คือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราโชวาท และเพลงพระราชนิพนธ์ ลงพิมพ์ในหนังสือเล่มนี้ และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมฉายาลักษณ์ ลงพิมพ์เป็นภาพปกอีกด้วย ทั้งนี้เป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม คณะกรรมการฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้คงอำนวยประโยชน์แก่ผู้อ่านทั้งเด็กและผู้ใหญ่ตามสมควร

คณะกรรมการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติสำนักในพระเมตตาคุณของสมเด็จพระสังฆราชที่ได้ทรงพระกรุณาประทานพระคติพจน์และขอขอบพระคุณ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และ ฯพณฯ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้กรุณาให้คำขวัญนำลงพิมพ์ในหนังสือวันเด็ก ๒๕๑๔ ในโอกาสนี้ ขอขอบคุณคณะกรรมการและทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือในการจัดพิมพ์หนังสือ “วันเด็ก ๒๕๑๔” โดยทั่วกัน.

(นายบุญถิ่น อัตถากร)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ประธานคณะกรรมการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๑๔

สารบาญ

หน้า

๑. พระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา-
ภูมิพลอดุลยเดช

๒. คำขวัญ

- พระคติพจน์สมเด็จพระสังฆราช
- คำขวัญ ๖๗๗ นายกรัฐมนตรี
- คำขวัญ ๖๗๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
- คำขวัญ ๖๗๗ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
- คำขวัญ ประธานคณะกรรมการจัดงานฉลองวันเด็ก
แห่งชาติปี ๒๕๑๔

๓. สำนวนวันเด็ก

๔. นิทาน

— ภิรมเสน	แปลก สนิธิรักษ์	๑
— สังข์ทอง	สุนิต ประภาสวาท	๖
— เหมือนสายฟ้าแลบ	เรืองอุไร กุศลาสัย	๑๕

๕. เรื่องสั้น

— ยอดเขาวชน	ช่อม บัญจพรรค์	๒๔
— สัมภาษณ์กัลยาณี	สลาย โรจนสโรช	๓๑
— ผมห่อข้อง	รัชณี ศรีไพรวรรณ	๓๗

๖. คำประพันธ์ประกอบภาพ

— เราได้อะไรจากต้นไม้	{ เกหลง พานิช (ประพันธ์) ๔๔ พนัส สุวรรณะบุญย์ (เขียนภาพ) ประสงค์ พวงคอกไม้ (เขียนภาพ)
-----------------------	---

๗. สารคดีประวัติศาสตร์ไทย ศรีนาถ สุริยะ ๕๗

๘. ภาษาไทย

— ภาษิตพิศวง	ฐะปะนีย์ นาครทรรพ ๖๒
— เล็กเลียงนก	วีระ ไชยเดชะ ๖๘
— " " หรือ "	บุญเจือ องค์กรประดิษฐ์ ๖๙
— วิสวรรณีย์และตัวสะกด	รัชนี้ ศรีไพรวรรณ ๗๖
— บทละครคำกลอน	รัชนี้ ศรีไพรวรรณ ๗๙

๙. ความรู้รอบตัว

— ปริมาณ	สมาน ชาทิยานนท์ ๘๕
----------	--------------------

๑๐. เพลง (รวบรวมโดย ประสพสุข นวลวิวัฒน์) ๘๙

— เพลงพระราชนิพนธ์
ความฝันอันสูงสุด
เกิดเป็นไทย
— เพลงของกรมศิลปากร
ไทยเย็นง
เราก็คือคนไทย
ปฐพีไทย

วัยเด็กเป็นวัยสำหรับชวนหาความรู้
และความดีใส่ตัว เพื่อเป็นรากฐานการดำเนิน
ชีวิตและทำประโยชน์ในภายหน้า

เยาวชนอย่าปล่อยให้เวลาล่วงไปเปล่า
เพราะการกระทำเช่นนั้น เป็นการทำลายตนเอง
ทำลายสังคมและส่วนรวม

พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

สมเด็จพระสังฆราช

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ

ພະກຣິຍາ
ສມເຈັຍພະສັງມຣາຢ໌

అంతా అంతా ఒకటే

YD

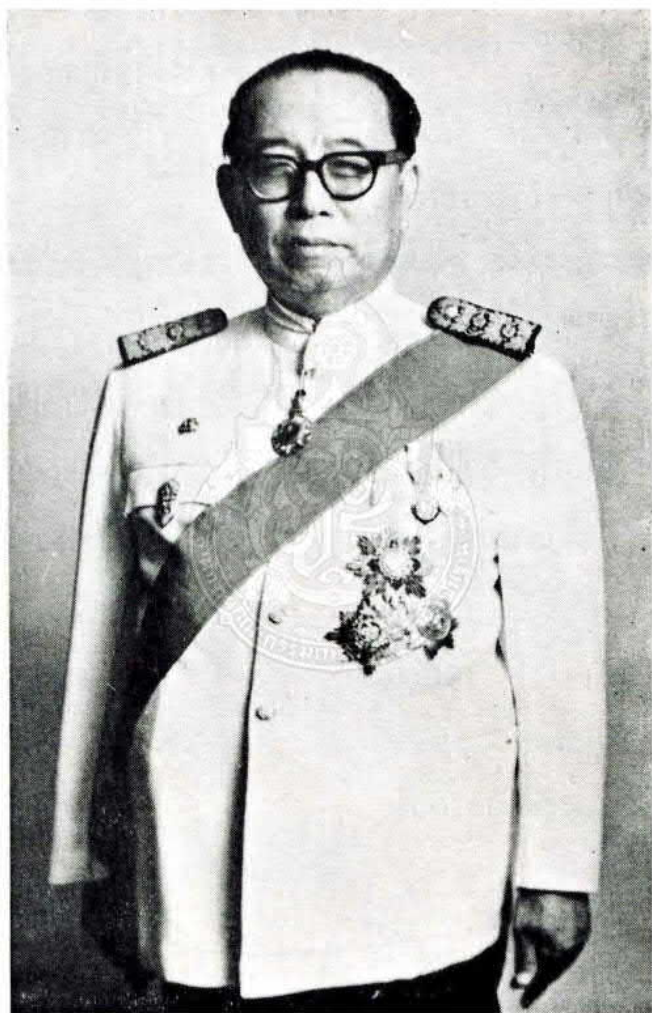
സർവ്വവ്യാപകത

מתנת חור

[illegible]

అందు వలననే ఇది చాలా ప్రాచీనమైనదిగా
అనిపిస్తుంది. ఇది చాలా ప్రాచీనమైనదిగా
అనిపిస్తుంది. ఇది చాలా ప్రాచీనమైనదిగా
అనిపిస్తుంది.

๔ พณ ๔ รัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

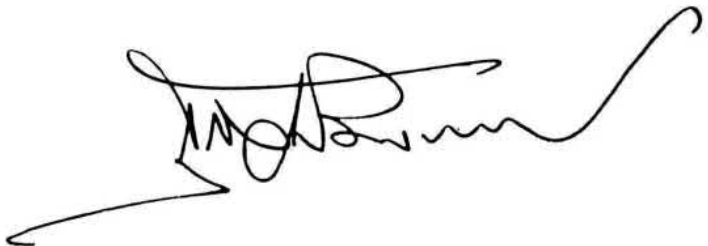

นายสุกิจ นิมมานเดมิษฐ์

คำขวัญ

๔ พณ ๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

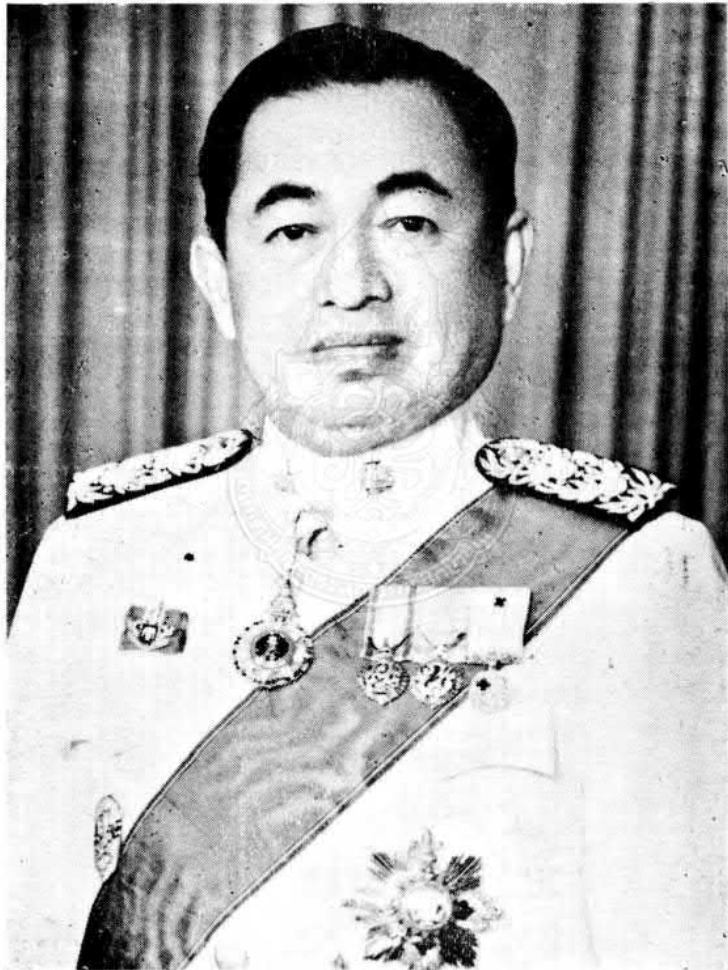
เด็กเอ๋ยเด็กยอด	ถอด
ผู้ใหญ่รักปรานี	ไม่เว้น
เด็กผดขยงทั่ว	ความห่วงใยใน
เด็กเก่งพลอยต้นตอ	กล่าวซร่งสรรเสริญ
วัยเด็กเพียรหมั่นแท้	ทุกวัน
หยิบหย่งก้าวไม่ทัน	เพื่อนทง
การเรียนรู้เรื่องสำคัญ	ควรเคร่งครัดนอ
หวังฟงตนหอนกลง	อยู่ไดยนนาน
ฝึกหัดสตัยขอไว้	วิงวอน
รักขอลอขจร	ทวหล้า
รักษาดีช่วยอาทร	ชาติรุ่งเรืองเฮย
รักยิ่งรักแก่กล้า	มั่นด้วยยุติธรรม.

ฯ พณฯ รัฐมนตรี

ช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

(วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๑๒ ถึง วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๓)

พลเอก กฤษณ์ สีวะรา

คำขวัญ

๔ พณ ๙รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

เด็กในวันน่อกำลังสำคัญของชาติในวันหน้า

ชาติจะเจริญรุ่งเรืองเพราะมีพลเมืองที่รู้จัก “คิด”

ฉะนั้นเด็กวันน่อกจึงฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้รู้จัก “คิด”

คิดริเริ่มในสิ่งที่เป็ประโยชน์

คิดหาเหตุผลของปรากฏการณ์หรือการกระทำ

คิดละอายต่อความผิดและความชั่ว

คิดที่จะทำตนให้ม้คุณค่า

เมื่อคิดแล้วจึงทำ

ทำสิ่งที่เป็นการสร้างสรรค์

ทำสิ่งที่ถูกต้องด้วยเหตุผล

ทำสิ่งที่ถูกและสง่ทด

ทำสิ่งที่เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และ
ประเทศชาติ.

พลเอก

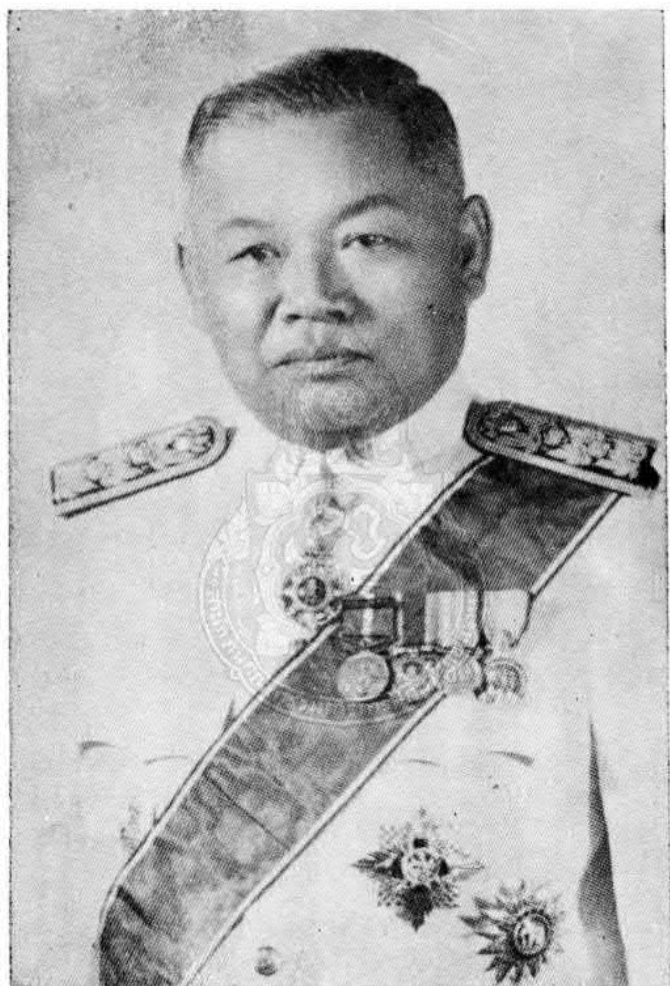

(กฤษณ์ สีวะรา)

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
(วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๑๒ ถึงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๓)

คำขวัญ

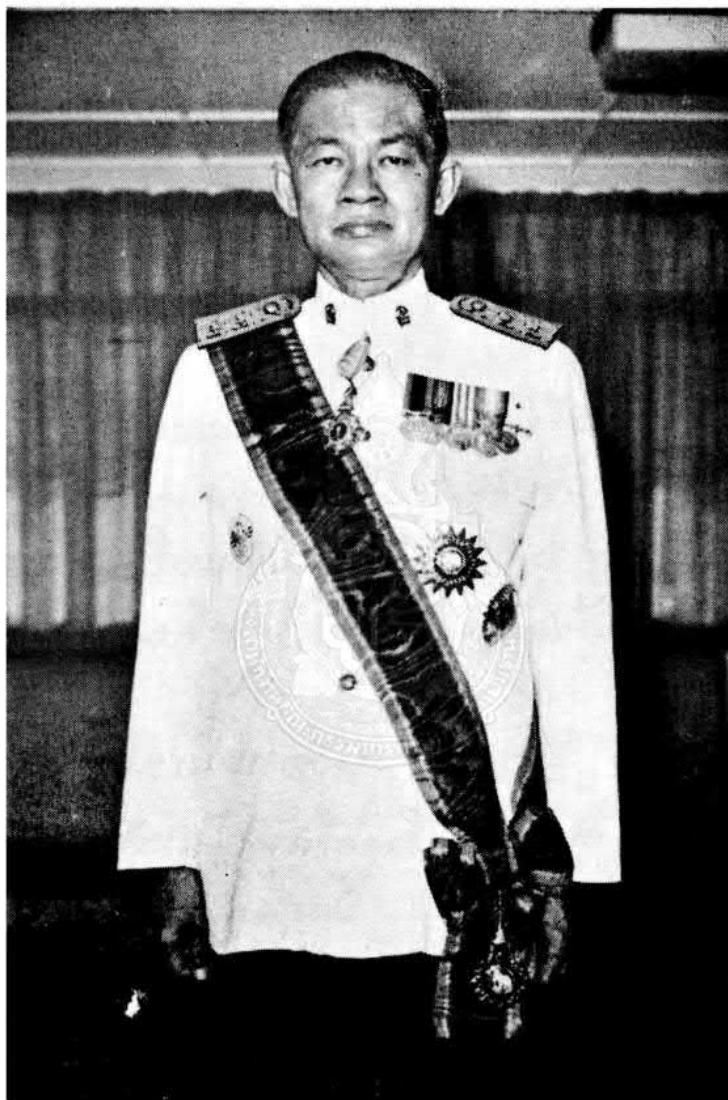
๑ พณ ๑ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

การพบกันครั้งใดก็เป็นพื้นฐานของการพบกันครั้งอื่น

ดร. อดิศักดิ์

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

นายบุญถิ่น อัตถากร

คำขวัญ

ประธานคณะกรรมการจัดงานวันเด็ก

ยามเด็กนั้นดี
ฝึกเดชาอันดี
อดทนวิริยะ
สุภาพพอใจ

เล่าเรียน
ตั้งใจ
หาผลสำเร็จ
รุ่งสร้างเสริมทวี

จงมีใจเมตตา
รักชาติ ศาสนา
ทุกเมื่อ ก่อปร
ทั้งใจดี สดใส

รักดี
ซื่อสัตย์
กักสุรา เสมอ
ใจดี สดใส

คุณหญิง...

สำเนา
ของ ฯพณ ฯ นายกรัฐมนตรี
เนื่องในวันเด็กแห่งชาติ
ประจำปี ๒๕๑๔

๘ ๙ ๕
เด็กทรงหลาย

ในโอกาสที่ทางราชการได้จัดงานวันเด็กแห่งชาติขึ้นอีกครั้ง
หนึ่ง ข้าพเจ้าขอแสดงความชื่นชมยินดีและขอถือโอกาสนี้ส่งความรัก
และความปรารถนาดีมายังเด็กที่รักทุกคนด้วยใจจริง

การที่ทางราชการได้สนับสนุนให้มีการจัดงานวันเด็กแห่งชาติ
ประจำปีขึ้นนั้น ก็ด้วยได้เล็งเห็นความสำคัญว่า อนาคตของชาติไทย
จะเจริญมั่นคงและยืนยงตลอดไปหรือไม่ก็อยู่ที่เด็กไทยทุกคนจะมีความรู้
ความเฉลียวฉลาด และความสามารถในการเป็นพลเมืองดีของชาติ
สืบไปเพียงใด เพราะในอนาคตข้างหน้านั้น บรรดาผู้ใหญ่ในทุกวันนี้
ต่างก็ย่อมจะล้มหายตายจากไป คงจะเหลือแต่เด็กทั้งหลายซึ่งจะเติบโต
เป็นผู้ใหญ่มาทำหน้าที่แทนต่อไปในวันข้างหน้า ดังที่มีคำกล่าวว่า เด็ก
ในวันนี้ก็คือผู้ใหญ่ในวันข้างหน้านั่นเอง ด้วยเหตุนี้ชาติที่มีความ
เฉลียวฉลาดดีและไม่มีความประมาท จึงได้สนใจฝึกฝนอบรมตลอดจน
ให้การศึกษาแก่บรรดาเด็ก ๆ ของชาติเป็นอย่างดีตั้งแต่ในปัจจุบัน

สำหรับชาติไทยที่รักยิ่งของเรานั้นก็ได้เล็งเห็นในสำคัญและให้การศึกษาอบรมแก่เด็ก ๆ ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา

ในทุกวันนี้ เด็กที่รักทั้งหลายจะได้เห็นแล้วว่ามนุษย์เรามีความเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ในทางปริมาณพลเมืองก็มีเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและมีปริมาณมากมายกว่าแต่ก่อนหลายเท่า ในด้านวิทยาศาสตร์ก็ได้เจริญก้าวหน้าไปเร็วมาก จนมนุษย์เราสามารถเดินทางไปยังดวงจันทร์ได้ สามารถสร้างดาวเทียมส่งขึ้นไปโคจรอยู่ในท้องฟ้า สามารถสร้างจรวดนำวิถียิงไประยะไกล ๆ สร้างเครื่องบินโดยสารไอพ่นขนาดใหญ่ และสามารถสร้างหรือทำอะไร ๆ ได้อีกหลายอย่าง เมื่อโลกมนุษย์เรามีความเจริญก้าวหน้าไปรวดเร็วดังกล่าวนี้จึงเป็นการจำเป็นที่เราทุกคนผู้มีความรักประเทศชาติและปรารถนาจะให้ชาติอันเป็นที่รักยิ่งของเราร่วมกันมีความเจริญมั่นคงสืบไป จะต้องมีความขยันขันชวหาความเจริญก้าวหน้า โดยเฉพาะเด็ก ๆ ก็จะต้องมีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเพื่อหาความรู้ให้ทันชาติอื่น ๆ ในขณะเดียวกันก็จักต้องกวาดล้างการประพฤติชั่วของตนให้เป็นคนดีมีศีลมีสัตย์ และปฏิบัติให้ถูกต้องตามวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ เพราะได้เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า คนเราจะมี ความเจริญก้าวหน้าได้ นอกจากจะต้องมีความรู้ความสามารถดีแล้ว จะต้องมีความประพฤติดีควบคู่กันไปด้วย มีหลายต่อหลายคนที่มีความรู้ดีมีการศึกษาสูงแต่ไม่สามารถจะเอาดีได้ อย่างที่เขาเรียกกันว่า “มีความรู้ท่วมหัว แต่

เอาตัวไม่รอด” นั่น ก็เนื่องจากขาดความประพฤติดีความคู่กันไปถึงที่
ได้กล่าวมาแล้วนี้เอง ดังนั้น ในวาระอันสำคัญสำหรับเด็กของชาติ
คือวันเด็กปีนี้ ข้าพเจ้าจึงขอมอบคำขวัญให้แก่บรรดาเด็ก ๆ ทั้งหลาย
ของชาติด้วยความปรารถนาดีจากใจจริงว่า

“ยามเด็กจงหมั่นเรียนเพียรกระทำดี เติบใหญ่จะได้มีความสุข
ความเจริญ ”

ข้าพเจ้าขอให้เด็กที่รักทุกคน จงจำคำขวัญนี้และนำเอาไป
ประพฤติปฏิบัติ เพื่ออนาคตของชาติและของตนที่จะได้มีความมั่นคง
และความสุขความเจริญสืบไป

สุดท้ายนี้ ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและปวงสิ่งศักดิ์สิทธิ์
ทั้งหลายในสากลโลก ได้โปรดคุ้มครองอภิบาลให้บรรดาเด็กทุกคน
จงประสบแต่สรรพสิ่งมิ่งมงคลและเจริญด้วยจตุรพิธพรชัย คือ อายุ
วรรณะ สุขะ พละ และมีสติปัญญาเฉลียวฉลาด เพื่อจักได้ร่วมกัน
เป็นกำลังพิทักษ์รักษาและพัฒนาชาติไทย ให้มั่นคงรุ่งเรืองสืบไปชั่ว
กาลนาน.

ด้วยความรักและปรารถนาดีจากใจจริง

จอมพล

(ถนอม กิตติขจร)

นายกรัฐมนตรี

วิมลเสน่ห์

แปลก

สนธิ์รัก

วิมลเสน่ห์ มีอาชีพเป็นช่างทอหูก ปรุงงาม ทำทางสง่า มีภูมิ
ลำนายอยู่มหิศรรัฐ อยู่มาวันหนึ่งขณะที่ วิมลเสน่ห์ กำลังทอหูกอยู่ มีชาย
ผู้หนึ่งรูปร่างเตี้ยเข้ามาหาเขา บอกว่าชื่อ จูพธนูคหบดีทิต สำเร็จ
วิชาแม่นยำ ใ้มาขอร้องเขาให้เลิกอาชีพทอหูกเสีย ไปหาอาชีพใหม่
วิมลเสน่ห์ ถามว่า “อาชีพอะไร” จูพธนูคหบดีทิต ตอบว่า “ฉันเป็น
นายขมังธนูที่ไม่มีใครสู้ได้ ฉันอยากรับราชการ แต่ครั้นฉันจะไปเฝ้า
พระราชาถวายตัวกับพระองค์ท่าน พระองค์ทอดพระเนตรเห็นฉันก็จะ
ทรงกริ้วได้ว่า อ้ายตัวเตี้ยๆ อย่างนี้หรือจะมาทำราชการได้ ฉันคิดว่า
จะให้ท่านไปเฝ้าพระราชาแล้วกราบทูลว่า ตัวท่านนี้แหละเป็นนาย
ขมังธนู เมื่อพระราชารับท่านเป็นข้าราชการแล้วฉันจะคอยทำงานอยู่
เบื้องหลังเอง ถ้าเป็นไปได้เราทั้งสองก็จะมีความสุข ขอให้ตกลงตาม
ที่ฉันขอร้องเถิดนะ” วิมลเสน่ห์ตอบตกลง

จูพธนูคหบดีทิตจึงชวนวิมลเสน่ห์ไปเฝ้าพระราชา วิมลเสน่ห์เดิน
หน้า จูพธนูคหบดีทิตตามหลังทำเป็นคนรับใช้ เมื่อทั้งสองไปถึง
พระราชวังเข้าเฝ้าถวายบังคมพระราชาแล้วรับสั่งถามว่า

“เจ้าทั้งสองมีธุระอะไรหรือ”

กิมเสนกราบทูลว่า “ขอเดชะ ข้าพระพุทธเจ้าเป็นนายขมังธนู ขอถวายตัวเพื่อเป็นข้ายุคลบาทของพระองค์พระเจ้าข้า”

รับสั่งถามว่า “ชายเตี้ยที่มาด้วยนั้นเป็นใครเล่า”

กราบทูลว่า “เป็นคนรับใช้ พระเจ้าข้า”

รับสั่งว่า “ดีละ เธอมารับราชการได้”

ตั้งแต่นั้นมา กิมเสนก็เข้ารับราชการ แต่ราชกิจที่เกิดขึ้น จูฬธนุกคหบดีสนิทจัดทำเสร็จ

คราวหนึ่งมีเสืออยู่ในป่าคอยจับคนเดินทางกินเสียมากต่อมาก เมื่อพระราชาทรงทราบจึงรับสั่งให้กิมเสนมาเฝ้าตรัสว่า “เธอคงรู้แล้วนะ ว่ามีเสior้ายในป่าโน้น จับคนกินเสียมากต่อมากเธอจะไปจับเสือตัวนั้นได้ไหม?”

กิมเสนกราบทูลอย่างไม่ค่อยเต็มใจกว่า “หากเป็นพระราชประสงค์ของพระองค์ข้าพระพุทธเจ้าทำได้ทุกอย่างพระเจ้าข้า”

พระราชารับสั่งว่า “ดีแล้ว เธอไปจัดการจับเสือตัวนั้นให้ได้”

กิมเสนถวายบังคมพระราชากลับไปบ้าน บอกเรื่องราวให้จูฬธนุกคหบดีทราบบ จูฬธนุกคหบดีทักบอกว่า “ไปเกิดเพื่อน”

กิมเสนถามว่า “ก็เพื่อนไม่ไปด้วยหรือ”

จูฬธนุกคหบดีปลอบใจว่า “ฉันไม่ต้องไปดোক แต่จะบอกอุบายให้” แล้วเขาก็บอกอุบายแก่กิมเสนว่า “เพื่อนอย่ารีบไปถึงที่อยู่ของเสiol่าฟังคนเดียวเป็นอันขาด ต้องประชุมชาวบ้านก่อน เถนถให้

ถือธนูสักพันหรือสองพัน แล้วจึงพากันไปหาที่เสือตัวนั้นอยู่ พอเห็น
 เสือมันลุกขึ้น เพื่อนหลบเข้าที่พุ่มไม้ หมอบลง ปล่อยให้ชาวบ้าน
 ยิ่งเสือ จนเสือกตาย แล้วเพื่อนก็ตัดเถาว์ลัยเส้นหนึ่ง จีบทางปลาย
 เดินไปที่เสือกตาย พูดดังๆ ว่า “ใครฆ่าเสือกตัวนี้ตาย เราก็คจะเอา
 เถาว์ลัยผูกเสือกตัวนี้ไปถวายพระราชายู่ที่เดียว ชะ ชะ ใครฆ่ามา
 เสียก่อนได้ พระราชารับสั่งให้จับ ไม่ได้ให้ฆ่า ใครฆ่าถือว่าทำผิด
 พระราชบัญญัติ” ชาวเมืองได้ฟังเพื่อนพูดซึ่งซ้งเช่นนั้นก็ต้องตกใจหน้า
 ซีดไปตามกัน กลัวพระราชอาญา ก็จะมีคนพูดกันว่า “นายขอรับ ยอานำ
 เรื่องนี้ไปกราบทูลพระราชาเลย” แล้วเขาก็จะให้ทรัพย์แก่เพื่อนเป็น
 การปิดปาก ในที่สุดก็จะเป็นเพื่อนคนเดียวจับเสือได้”

ก็มีเสนได้ฟังอุบายดังนั้นก็พูดว่า “เด็ดเลย อุบายของเพื่อน”

แล้วเขาก็ทำตามอุบายของจุพธนูคหบดีฉันทิตทุกประการ เขา
 ได้เข้าเฝ้าพระราชากราบทูลว่า “ขอเดชะ ข้าพระองค์ก็กำจัดเสือได้แล้ว
 พระเจ้าข้า”

พระราชาทรงพอพระราชหฤทัยได้พระราชทานทรัพย์แก่มีมเสน
 มากมาย

ครั้นต่อมาเมื่อควายป่าถูกละวางชีวิตผู้คนล้มตายเป็นอันมาก
 ความทราบถึงพระราชา พระองค์รับสั่งให้มีมเสนไปปราบควาย
 มีมเสนก็ทำตามอุบายของจุพธนูคหบดีฉันทิต เหมือนตอนปราบเสือกจน
 สำเร็จ พระราชาก็พระราชทานทรัพย์ให้เขาอีกมากมาย กับเพิ่มยศศักดิ์
 ใหญ่โตขึ้นในฐานะผู้กล้าหาญ ทำเอามีมเสนมัวเมาในความใหญ่โตขึ้น

มากซักจะดูหมิ่น จูพธนูคหบดีทิดผู้มีพระคุณขึ้นมาไม่ค่อยจะเชื่อด้วย
ฟังคำของจูพธนูคหบดีทิด ชอบพูดคำหยาบ ๆ ใส่จูพธนูคหบดีทิด
เสมอ เช่นว่า

“ข้าไม่ได้อาศัยเกลี้ยงชีพดอกนะ แยกต่างหากอาศัยข้า” และ
“แกลคนเดียวหรือที่เป็นลูกผู้ชาย”

จูพธนูคหบดีทิดก็ไม่ว่าอะไร ยังนับถือว่าเขาเป็นเพื่อนอยู่นั่นเอง

ต่อมาเมื่อกองทัพข้าศึกมาล้อมเมือง พระราชาทรงส่งภีมเสน
ไปปราบโดยให้แต่งเครื่องทรงเหมือนพระราชนั่งหลังช้าง คราวนั้นเขา
ไม่ได้ปรึกษากับจูพธนูคหบดีทิด จูพธนูคหบดีทิดกลัวเขาจะ
ตายเสีย จึงลอบสวมเครื่องรบนั่งกำกับมาท้ายที่นั่งของภีมเสนเคลื่อน
ขบวนออกจากพระนครถึงสนามรบ ภีมเสนพอได้ยินเสียงกลองศึกก็
ตัวสั่นนั่งงงจนจูพธนูคหบดีทิดสงสัยกลัวเขาจะตกช้างตาย จึง
เอาเชือกมัดภีมเสนไว้จนแน่นเพื่อไม่ให้ตก ครั้นไปใกล้ข้าศึก เห็น
ข้าศึกล้อมอยู่โดยรอบยิ่งกลัวหนักขึ้นจนถ่ายอุจจาระบัสสาวะรดบนหลัง
ช้างเปรอะไปหมด

จูพธนูคหบดีทิดรู้สึกสงสารภีมเสน ที่แสดงความหวาด
กลัวสุดขีด จึงพูดกับภีมเสนว่า “ภีมเสนเอ๋ย ที่เพื่อนคุยโอ้อวด
กล่าวคำข่มไว้แต่ก่อนว่า แกลคนเดียวหรือที่เป็นลูกผู้ชาย ข้าก็เป็น
ลูกผู้ชาย และข้าก็เป็นทหารผ่านศึกมาแล้ว นี่ครั้งแรกที่เพื่อนพูด จาก

นั้นมาบัดนี้ที่สนามรบนี้ เพื่อนปล่อยสิ่งเน่าเหม็นไหลออกมาเลอะเทอะไปหมด คุณไม่สมกับคำกล่าวครั้งแรกของเพื่อนเลย”

เมื่อจุฬรณुकคหบดีทิตพุดจบ จึงปลอบต่อไปว่า

“เพื่อนรักอย่ากลัวเลย เมื่อเรายังอยู่ขอให้สบายใจเสียเถิด”

แล้วให้ภีมเสนลงจากหลังช้างกลับไปบ้าน ตนเองใส่ช้างเข้าสู่สนามรบโจมตีกองพลข้าศึกแตก ล้อมจับแม่ทัพฝ่ายข้าศึกได้นำไปถวายพระราชา พระราชาทรงโปรดปรานจุฬรณुकคหบดีทิต พระราชทานทรัพย์สินสมบัติเป็นอันมาก กับทรงตั้งเป็นจอมทัพผู้ผจญศึก

ตั้งแต่นั้นมาชื่อเสียงของจุฬรณुकคหบดีทิตก็กระฉ่อนไปในชมพูทวีป ส่วนภีมเสนได้รับความอับอาย กลับไปอยู่บ้านเดิมเป็นช่างทอหูกต่อไป.

“ปาลก! นางจันทร์เทวีตั้งครรภ์แล้ว หากทารกที่เกิดมาเป็นชาย ตัวฉันก็จะตกต่ำ ที่ไหนเลยพระราชจะพอพระทัยเอิบอาบในตัวฉันเหมือนเดี๋ยวนี” นางจันทาพระสนมของท้าวยศวิมลคร่ำครวญ “ทำอย่างไรเราถึงจะให้พระราชขับไล่นางจันทร์ไปเสียได้ ถ้าฉันได้เป็นพระอัครมเหสีแทนนางจันทร์ฉันจะอุปถัมภ์ท่านให้ ได้ยศและเกียรติอันสูงสุด”

ปาลกเสนาบดีเห็นแก่ลายยศที่จะได้ คบคิดกับนางสนมเอกแล้ว ก็หาโอกาสยุยงท้าวยศวิมลว่าพระนางจันทร์เทวีคบชู้สั่วสาว ไม่ซื่อตรงต่อท้าวยศวิมล “เฮอ มิบังควรจะกราบบังคมทูล แต่ พระเกียรติยศสิพะยะค่ะ พระองค์ไม่ได้ทรงมีพระโอรสพระธิดามาเลยเป็นเวลานานถึงสิบห้าปีแล้ว แล้วอยู่ๆ พระนางก็เกิดทรงพระครรภ์ขึ้นมา เฮอ กลุ้มจริง ๆ พะยะค่ะ ลับหลังพระองค์ก็มีได้วางตัว ประพฤติอนาจารให้คนครหา” แล้วนางจันทาสนมเอกก็คอยเพ็ดทูลใส่ร้ายให้ท้าวยศวิมลหลงเชื่อผิดๆ หลานชายเสเพลของนางจันทาเองใส่ร้ายให้ท้าวยศวิมลฟังในยามพลอดคนว่า “อ้อ พระนางจันทร์นะรีพะยะค่ะ กระหม่อม

เคยเป็นคู่รักคนโปรดของพระนาง” ท้าวศวิมลทรงกริ้วกราดเหมือนไฟถูกราดด้วยน้ำมัน รับสั่งให้ขับไล่พระนางจันทร์เทวีไปเสียจากพระราชวัง

พระนางระหกระเหินไปจนถึงชายป่า ชมุกชมอมเศร้าหมอง และท้องก็อู้ยอ้าย ยายกะตาเห็นเข้าก็สงสารชวนให้อยู่ด้วยที่กระท่อมชายป่า^๕นั้น จนประสูติพระสังข์ทอง

พระสังข์ทองเป็นเด็กน้อยน่ารัก มีหอยสังข์กำบังกาย พระสังข์ทองคาดว่าเรื่องร้ายจะยังไม่จบสิ้น ทรงแฝงพระวรกายกำบังอยู่แต่ในหอยสังข์ ยามที่แม่ไม่อยู่บ้าน พระสังข์จึงค่อย ๆ ย่องย่างออกจากหอยสังข์ วิ่งซุกซนไม่อยู่เฉย หยิบโน่นฉวยนี่ปลุกวาดเช็ดถูพื้นบ้าน เรือนชานจนสะอาด หรือไม่ก็หันหุงต้มทอดทำกับข้าวใส่สำรับไว้เรียบร้อย “โธ่เอ๋ย! แม่นึกว่าลูกเป็นหอย ทั้ง ๆ ที่ลูกเป็นคน.... แม่จำ เรื่องร้ายเกิดขึ้นแก่แม่ก็เพราะลูกแท้ ๆ!..... ลูกจะหุงข้าวไว้ให้แม่กิน นะแม่จำ..... ลูกโตแล้วนะแม่.....” พระสังข์น้อยนึกในใจ

พระนางจันทร์เทวีกลับมาจากป่า เหนื่อยและหิว “เอ! ใครหนอบัณฑิตกวาดบ้านไว้สะอาดดีจริง ๆ เอ ! ท่านตากับท่านยายก็ไปกับเรา แล้วนี่ใครเล่าทำกับข้าวใส่สำรับไว้เรียบร้อย” นางรำพึง.....

วันรุ่งขึ้น พระนางออกจากกระท่อมไป แล้วแอบย้อนกลับมาดูเงียบ ๆ เห็นพระสังข์น้อยกำลังทำงานง่วนอยู่ในกระท่อม “ลูก

รักของแม่!” พระนางโผผวาเข้ากอดโอรสสองค้น้อยๆ ไว้ในอ้อมแขน น้ำตาไหลพรากด้วยความตื่นตันใจ พระสังข์ทองผ่องใสยิ้มกับแม่ แม่ก็กอดเข้าไว้จูบแก้มซ้ายขวา พระกรรียกองค์โอรสไว้มันเหมือนกลัวจะสูญหายไปเสีย พระนางเหลือบแลดูหอยที่วางอยู่มุมห้อง มุกเลื่อมพรายเป็นมันสีรุ้งแลออรามงมตา “ไม่ได้! ไม่ได้! ลูกจะเข้าไปหลบอยู่ในนั้นอีกไม่ได้! ไม่เอาแล้ว” นางนึก ลูกวิ่งไปฉวยก้อนหินฟาดโครมลงไปที่เปลือกหอยสังข์ ทูบป่นแตกละเอียดเป็นผงคลี ทูบแล้วทูบอีก ทูบแล้วทูบเล่าแตกกระจาย.....

พระสังข์ทองตลึงมอง ตาปริบๆ “โธ่ แม่!” พระสังข์น้อยเห็นใจแม่จนไม่ทราบจะพูดว่าอะไรได้ “แม่รักลูกเสียเหลือเกินแล้วแม่จ๋า ช่างมันเถิด แม่จ๋า” พระสังข์คิดพลางเข้าไปกอดแม่ไว้ ผืนยิ้มปลอบแม่ “พอ พอแล้วละ แม่จ๋า หอยมันแตกละเอียดหมดแล้วลูกอยู่นี่จะแม่ แม่จ๋า” พระสังข์นำตาลอ แม่ก็นำตาลอ กลับกอดลูกไว้ ยิ้มแฉ่งทงหน้าตา กอดลูกไว้มันคงปากก็พิมพ์ว่า “ลูกรักของแม่...”

ชาวไร่ชาวนบ้านเห็นพระสังข์ทองงามบริสุทธิ์ ก็พากันสรรเสริญ เลื่องลือไปไกลจนท้าวศวมลไธยันกิตติศัพท์ ทราบแน่ว่าเป็นโอรสของพระองค์เอง ทรงโสมนัส โปรดให้จัดราชรถทรงและพลนิกรออกไปรับโอรสและพระอัครมเหสีกลับเข้าประทับในพระราชวังเหมือนดังก่อน

เก่า ทรงกอดพระสังข์ไว้บนพระเพลา จุมพิตชมเชยพระโอรสน้อย
ด้วยความรัก

ส่วนจันทากียิ่งเดือดร้อนด้วยจิตริษยาอาฆาตพระสังข์น้อยนิก
หาทางจะทำลายเสียให้พินาศพินาศ นึกไปนึกมานึกขึ้นได้ว่าพระสังข์-
ทองมีหอยสังข์คู่บารมี “ทีละ.....เราจะเอาเรื่องนี้แหละ ใส่ร้าย
มันให้จงได้!” นางจันทราฟังแล้วก็คบคิดกับปลากเสนาบดี ช่วย
กันยุยงท้าวยศวิมลว่าพระสังข์เป็นกาลกิณีเกิดในหอย ขึ้นเลี้ยงไว้
บ้านเมืองจะล่มจมพินาศ ควรที่จะต้องจับพระสังข์ลอยแพไปเสีย
บ้านเมืองจึงจะพ้นภัย

ท้าวยศวิมลเป็นคนเขลาเบาปัญญาหลงเชื่อโศกลางโดยไม่รู้จัก
ไต่ตรองอะไรทั้งสิ้น ทรงขลาดกลัวและพิโรธอย่างหนัก สั่งให้ช่าง
ต่อแพขึ้นโดยด่วน บังคับให้อำมาตย์จับพระสังข์ใส่แพลอยน้ำไปเสีย
ทันที ฝ่ายพระนางจันทรีเทวีรู้ให้ถลางจะโศกน้ำตามพระโอรส เขาก็
ยอเย็ดคร่ำครวญว่าพระนางไว้ พระนางมองตามลูกซึ่งลอยลี้วๆ ไป ทุกที่
ทุกที่ พระนางเองก็ถูกเขาจุดกระซาลากไปซึ่งไว้เสียที่ในบ่อมปรการ

แพน้อยลอยเท้งเต้งไปตามกระแสน้ำอันไหลเชี่ยวกราก ลีว
ล่องออกสู่ท้องทะเลใหญ่ ไกลออกไป ไกลออกไป จนมองไม่เห็นฝั่ง
เห็นแต่น้ำกับฟ้า พระสังข์น้อยนั่งนิ่ง ทรงหลับตาพยายามฝันมิให้

น้ำตาไหล แต่กระนั้นน้ำตาก็ยังไหลริน พระองค์ทรงตั้งจิตอธิษฐาน
อยู่ในใจ “เราคิดแล้ว ตั้งแต่วันที่แม่ทูปหอยสังข์ ว่าอย่างไรๆ เสีย
ก็ต้องเป็นอย่างนี้! แต่แม่รักเรามากเหลือเกิน เราจะทนนิ่งเฉยอยู่
ในหอยอย่างไรได้ เหตุมันจะเกิดตามกรรมก็ต้องยอมให้มันเกิดไปตาม
กาล แต่ถึงอย่างไรๆ ธรรมะก็ย่อมจะคุ้มครองผู้ประพฤติธรรม ขอให้
แม่อยู่จงดีเถิด แม่จำ ด้วยความรักของลูกที่มีต่อแม่ด้วยความบริสุทธิ์ใจ
นี้ ขอให้แม่ของลูกจงสุขสบายใจ อย่าคิดแค่นใคร อย่าน้อยใจใคร และ
อย่าเดือดร้อนใจใดๆ ถ้าแม่นั้นลูกจะตายไป ก็ขอให้แม่พ้นทุกข์เสีย
ก่อนเถิด” ทันใดนั้นฟ้าก็แลบแปลบปลาบ ฝนตกฟ้าคะนองครืนครืน
คลื่นในมหาสมุทรก็ถาโถม แพน้อยถูกคลื่นใหญ่ซัดกระแทกจนดับ
โคมครืน แพก็แตกทะลายลง ภูวนาคที่อยู่ใต้บาดาลก็ผ่นผื่นขึ้นมา
จากสะดือทะเล แปลงกายเป็นสำเภาทองอันงามวิจิตรรับพระสังข์น้อย
ขึ้นสำเภาวิเศษ แล่นลี้วฝ่าคลื่นลม ฝนก็ซาตเมื่อดวงหาย ท้องฟ้าก็
กลับกระจ่างด้วยแสงจันทร์อันเจิดจรัส นวลสว่างอำไพ ดึกสงัดเข้า
ยามสามลมพัดพริ้วเอื่อยๆ อยู่เย็นสบาย ทะเลเรียบสงบนิ่งเหมือนไม่
เคยรู้จักความปั่นป่วนใดๆ

สำเภาวิเศษแล่นเรียบไปจนถึงเขตแดนยักษ์ พญายักษ์ผู้ครอง
นครตายไปนานแล้ว เหลือแต่นางพันธุรัตน์ครอบครองบริวารอยู่
พวดยักษ์เห็นพระสังข์นั่งสงบนิ่งอยู่ในเรือสำเภาทอง ก็พากันลงน้ำ

จะจับพระสังข์ บังเกิดคลื่นใหญ่ท่วมทับประต้ายักษ์กระแทกกระเด็นไปไกล และบ้างก็จมตึงไปใต้น้ำ พวกยักษ์จับพระสังข์ไม่ได้ก็ตกใจกลัว รีบวิ่งแจ้นไปแจ้งให้นางยักษ์นี้ทราบ นางยักษ์นี้เทวีจึงรีบออกไปดู เห็นพระสังข์นั่งสงบอยู่ ตูมาม่องแผ้ว แจ่มใสนัก นางพันธุรัตน์ ให้นีกรักเหมือนลูกในอุทร จึงเหาะไปในกองคารับพระสังข์ไปเลี้ยงไว้ในราชนิเวศน์

นางพันธุรัตน์รักพระสังข์ทองเหมือนลูกของนางเอง บังคับให้ยักษ์ทั้งหลายแปลงกายเป็นมนุษย์ ตัวนางเองก็เช่นกัน สู้ยอมอดงดเว้นการล่าสัตว์เป็นอาหาร เผ่าปรนนิบัติลูกมิให้อนาทรอื่นใจอยู่หลายปี จนร่างกายซูบผอมเพราะอดการกินฟาล่าสัตว์กิน หนักๆ เข้าก็ต้องขอลาพระสังข์ไปเที่ยวป่าหาอาหาร หลอกโอรสว่าไปเยี่ยมญาติ ห้ามพระสังข์ไม่ให้ไปเดินเล่นที่ปราสาทชั้นบนสุด และไม่ให้นำเข้าไปในสวนเปลี่ยว กำชับว่าจะเกิดอันตรายหนัก แต่พระสังข์เป็นเด็กหนุ่มที่มีใจกล้าหาญ ชอบค้นคว้าหาความจริง ก็เที่ยวห้องโน้นออกห้องนี้ เปิดประตูห้องชั้นบนสุดเข้าไปดู เห็นกระตูกคนกองเกลื่อนก่อกองใจ เห็นรูปเงาะและเกือกแก้ว ทั้งไม้เท้าแขนไว้ พระสังข์ก็ลองสวมใส่ดู เล่นครบทุกอย่าง ใส่รูปเงาะ สวมเกือกแก้ว ถือไม้เท้า แล้วก็หาได้ลองเหาะอยู่ในห้อง แล้วถอดเก็บไว้ตามเดิม แล้วเสด็จเสด็จลอดออกไปในสวนเปลี่ยว เห็นบ่อน้ำสี่เงิน สีทอง ก็ลองเอานิ้วจุ่มดูเล่น

เห็นติดเป็นทองที่นิ้วชี้ ก็เลยโดดลงไปทั้งองค์ เดิน ๆ ไปเห็นกระดูก
คนกระดูกสัตว์ระเกะระกะเกลื่อนกลาดยิ่งสลดจิต ทรงหวงกิดถึง
พระนางจันทร์เทวีผู้มารดา “บ้านนี้แม่จะเป็นอย่างไร ลูกจะมัวหลง
อยู่กับยักษ์ที่หนีไม่ได้ แม่พันธุรัตน์เป็นยักษ์ ลูกจะอยู่ด้วยกระไรได้”
พระสังข์คิดแล้วรีบเสด็จขึ้นปราสาทชั้นบน ทรงสวมรูปเงาะ ถือ
ไม้เท้า สวมเกือกแก้ว เสด็จหาหนีนไปในบัดนั้น

ฝ่ายนางพันธุรัตน์กลับมา ไม่เห็นพระสังข์ก็เฝ้าตามหา เห็น
เกือกแก้ว ไม้เท้าและรูปเงาะหายไปก็ตกใจ ทั้งรักทั้งแค้นที่ลูกรักมา
หนีหาย นางหาหะติดตามไปไกลจนถึงภูเขาใหญ่สูงชัน ความรัก
ความแค้นความอาลัยประดังอยู่ในอก ทำให้หมดแรงไม่อาจหาหะ
ขึ้นไปได้ มองขึ้นไปเห็นพระสังข์นั่งอยู่บนยอดเขาสูงลิบ ๆ โน้น “ลูกรัก
ของแม่ตั้งดวงใจ.....แม่เลี้ยงลูกมาจนโตใหญ่ คำน้อยก็ไม่เคยให้
ชู้นเคือง เจ้าหนีแม่มาเสียทำไมเล่าลูกรัก คู่นี้ แม่อุตส่าห์ตามมา
ด้วยความรัก ทำไมเจ้าถึงไม่พูดกับแม่บ้าง ?” นางตื้อกชกหัวพิลาปร่ำ
“โธ่! หัวอกแม่จะแตกตายอยู่แล้ว”

พระสังข์สงสารแม่พันธุรัตน์ยิ่งนัก ยกมือไหว้น้อมเศียรต่ำ
“แม่มีพระคุณเลี้ยงลูกมาตั้งแต่เล็กจนใหญ่ พระคุณแม่หาใดปาน ลูก
ต้องขอลาจากแม่ไปนี้ ไม่ได้มีเรื่องโกรธเคืองอะไรแม่เลยจริง ๆ ลูก
จำเป็นจะต้องขอลาแม่ไปก่อน เพื่อสืบหาแม่ของลูกเองที่พลัดพราก

จากกันมานานแล้ว บ่านนี้แม่ของลูกจะเป็นตายอย่างไรก็ไม่ทราบได้
เลย ลูกจะลาแม่ตรง ๆ ก็เกรงว่าแม่จะไม่ให้ไป ลูกขอไม้เท้า เกือกแก้ว
และรูปเงาะใส่หะมานักโกโทษผิดนัก! ขอแม่ยกโทษให้ลูกด้วย ลูกไป
แล้วจะกลับมา ”

“โอ้ ไปแล้วที่ไหนลูกจะกลับมา ? ” นางพันธุรัตน์คร่ำครวญ
“ไม้เท้า เกือกแก้วกับรูปเงาะนั้นแม่ให้ลูกแล้ว กลับมาให้แม่ชื่นใจ
สักหน่อยก่อนเถิด ลูกนึกคิดจะหนีแม่ เห็นแม่เป็นยักษ์ใช้ไหมละลูก?
โอ้ ลูกจะหนีแม่ไป ลูกไม่ได้รักแม่มั่งเลยหรือลูกรัก? มาสิมา มา
เรียนมนต์หาปลาหาเนื้อจากแม่เสียก่อน ถ้าปลาหรือสัตว์สี่เท้า โค
กระบือตัวไหนถึงที่ตาย มันก็จะวิ่งมาหาเวลาที่ลูกว่ามนต์นี้ มาสิลูกรัก
กลับมาหาแม่ ”

อันคติการดำรงชีวิตแตกต่างกันอย่างมนุษย์และยักษ์นั้นย่อม
ยากจะอยู่ด้วยกันได้ พระสังข์รักและกตัญญูต่อนางยักษ์พันธุรัตน์ แต่
ก็ไม่อาจหวนกลับไปหานางได้ในขณะนั้น เกลือกนางเกิดโทษจะจับ
พระสังข์ฆ่ากินเสีย ก็จะเลยไม่ได้ไปติดตามหาพระมารดา พระสังข์ทอง
จึงตอบว่า “ถ้าแม่จะกรุณา ก็ขอจงเขียนมนต์ไว้ที่เชิงผา แล้วขอแม่
จงกลับไปเมือง ขอแม่จงอยู่เย็นเป็นสุขอายุยาวนาน ลูกยังร้อนและ
เหนื่อยนักจะขอพักนั่งเล่นอยู่บนนี้สักครู่หนึ่งก่อน ”

นางพันธุรัตน์คร่ำครวญว่าให้ เขียนมนต์ที่เชิงผา เสียใจ
 อาลัยรักพระสังข์ อยากให้พระสังข์กลับไปอยู่ด้วยเหมือนลูกแท้ ๆ แต่
 ไม่มีทาง.... พระลูกยานั่งเฉยเสียเหมือนตัดขาดไม่มีเยื่อใย นางร่ำไห้
 สะอื้นพลางเรียกพลาง พระสังข์ก็ไม่ลงมาหา นางยกขี้ผึ้งรักทั้งแค้น
 แน่นสุมหัวอก กลิ้งกลิ้งกระสบกระสายเพื่อพอก นางร่ำร้องไห้จนอก
 แตกตาย

พระสังข์อ่านตำรามนตราของแม่พันธุรัตน์ที่เขียนไว้ จัดการ
 เผาศพกราบไหว้เคารพในพระคุณมารดาที่เลี้ยงมา แล้วเหาะข้ามป่า
 เพื่อไปติดตามหาพระมารดาจันทร์เทวีสืบไป.

แล้วพระสังข์ทองก็ได้ท่องเที่ยวผจญภัยต่อไปด้วยพระทัยห้าว-
 หาญและอดทน จนได้เสกสมรสกับธิดาพระธิดาเกษัตริย์ และในที่สุด
 ก็ได้เสวยราชสมบัติครองภาราสามล แล้วได้พบพระราชมารดา
 พระราชบิดาสมพระทัยหมาย เรื่องร้ายทั้งปวงก็กลับคืนดี พระสังข์ทอง
 ราชาและพระราชินี พร้อมด้วยพระชนกชนนีทั้งสองฝ่ายต่างก็อยู่เย็น
 เป็นสุขตลอดกาลนาน.

ฟ้าแลบ! ฟ้าแลบ! แล็บๆ! เรานี้แสนลูกนัยน์ตา
ต้องใส่หมวกเก็บ จึงจะไม่แสนนัยน์ตา
เรามองดูฟ้า ฟ้าแลบๆ! แล็บๆ!

ข้างบนนี้เป็นเพลงร้องเล่นๆ บทหนึ่งของผู้เขียนสมัยเมื่อ
ยังเด็กๆ อยู่ ครั้นเมื่อเติบโตเป็นสาว ผู้เขียนก็เกิดติดใจในคำกล่าว
ของใครคนหนึ่ง ซึ่งคงจะเป็นนักประพันธ์นิรนาม ได้รับคำกล่าว
เหล่านั้นเป็นมรดกตกทอดสืบกันมาช้านานจนไม่ทราบว่าเป็นใครกัน
แน่ คำกล่าวนั้นมีว่า

ความสุข	เหมือน	ความฝัน
รูปโฉมโฉมพรรณ	เหมือน	ดอกไม้
ชีวิต	เหมือน	สายฟ้าแลบ

โปรดตรึกตรองดูเองก็แล้วกันว่า ที่ว่า “เหมือน” นั้น เหมือน
อย่างไรกันแน่

หัวเรื่อง “เหมือนสายฟ้าแลบ” เกิดขึ้นด้วยประการฉะนี้

แต่ในชั้นนี้ลองโปรดอ่านดูเรื่องเสียก่อน

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ยังมีหญิงสาวสวยคนหนึ่งในโลกมนุษย์ ที่พวกเรากำลังอยู่ที่นี่ ความงามของหญิงสาวผู้นั้น เป็นการเหลือวิสัยของผู้เขียนที่จะนำมาพรรณนาให้ถูกต้อง ผู้ใดก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชาย เมื่อได้เห็นรูปโฉมของเธอเข้าแล้วเป็นต้องออกปากชมและสรรเสริญ ผมนางนั้น “ตำระยับลึกลับเป็นมัน” เหมือนตัวแมลงงู นัยน์ตานี้เล็กก็ดำสนิทและกลมโตเหมือนหนึ่งนัยน์ตาของลูกเนื้อทราย ผิวพรรณของเธอเหลืองอร่ามงามเหมือนรวงข้าวสาลีเมื่อยามสุก.....ความงามของเธอเหลือความสามารถที่ใคร ๆ จะพรรณนาได้จริงๆ!

บรรดาชายหนุ่มรอบๆ ละแวกบ้านเธอต่างก็มุ่งใจหมายปองที่จะได้เธอไปเป็นคู่ครองแต่น่าประหลาดที่เธอไม่ยอมมอบความรักให้แก่ชายใดเลย หากมีใครพยายามใช้พลกำลังเข้าบังคับเธอ เธอจะวิ่งหนี แต่ถึงกระนั้นก็ไม่มีความสามารถวิ่งทันเธอได้ เพราะเธอมีฝีเท้าไวเสียยิ่งกว่าลมกรด!

ในบรรดาชายหนุ่มทั้งหลายที่มุ่งใจหมายปองหญิงสาวรูปงามผู้นี้ ก็มีอยู่คนหนึ่งชื่อว่า **ลักษมณ์** ลักษมณ์หลงรักเธอเสียยิ่งกว่าชีวิตของเขาเอง ลักษมณ์ได้อุตสาหะติดตามสาวงามนิรนามผู้นี้ไปจนถึงนิवासสถานของเธอ แล้วก็พร่ำวิงวอนขอความเห็นใจจากบิดาของหญิงสาว ขอให้ได้กรุณายกธิดาสาวให้แก่เขาเถิด เพราะเขารักแสนรักเธอจริงๆ และเขายินดีที่จะปฏิบัติทุกสิ่งทุกอย่างตามคำขอร้อง

ของบิดาของหญิงสาว เพื่อเป็นการทดแทนพระคุณที่จะกลั่นดาลให้
เขาได้เธอผู้^{นี้}ไปเป็นศรีภริยาสมตามความปรารถนา

บิดาของสาวเจ้าได้กล่าวตอบว่า “ถ้ากระนั้น พ่อหนุ่มน้อย!
ท่านก็จงมาเป็น **เจ้าบ่าว** รับใช้การงานอยู่ในบ้านของเราเป็นเวลาสัก
๑๒ ปีเถิด แล้วเราจะยกลูกสาวของเราให้”

ด้วยประการฉะนี้^{นี้} ลักษณะนั้นก็ให้มีโอกาสเข้าไปอยู่ในบ้านของ
สาวเจ้าในฐานะคนรับใช้ผู้ซื่อสัตย์และเขาก็ได้ใช้ความพยายามทุก ๆ
วิถีทางที่จะปฏิบัติหน้าที่ของเขาให้ดีที่สุดและด้วยความเต็มอกเต็มใจที่
สุดเท่าที่เขาจะสามารถทำได้

กาลเวลาได้ผ่านพ้นไปที่ละปี ๆ... จนในที่สุดเมื่อครบกำหนด
ตามคำมั่นสัญญาแล้ว ลักษณะนั้นจึงได้พูดแย้มพรายให้นายของตนทราบ
ว่า

“ท่านครับ! ผมได้ปฏิบัติหน้าที่รับใช้ท่านมาเป็นเวลาถึง ๑๒
ปีแล้ว บัดนี้ครบตามกำหนดผมมีความปรารถนาจะเดินทางกลับยัง
เกศสถานของผมแล้ว เพราะฉะนั้น ขอท่านผู้มีเมตตา ได้โปรด
ปฏิบัติตามสัญญาที่ท่านได้ให้ไว้แก่กระผมด้วยเถิด”

บิดาของสาวเจ้าจึงตอบว่า “นี่แน่ะพ่อหนุ่มน้อย! ไหน ๆ
เจ้าก็ได้ปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าเป็นอย่างดีตลอดมา เราจึงขอบอกแก่
เจ้าว่า เรามีความรู้สึกพึงพอใจในปฏิบัติการ ความซื่อสัตย์ และมี
น้ำอดน้ำทนของเจ้าเป็นที่ยิ่ง เราจะตรารางวัลให้แก่เจ้าตามที่ได้เคยลั่น
วาจาเอาไว้อย่างแน่นอน”

พูดพลางบิดาของสาวเจ้าก็ขอตัวลุกเข้าไปในห้อง แล้วก็กลับออกมา ยกเอาผอบใหญ่ไ้กะโตะใบหนึ่งมีฝาปิดสนิทออกมาด้วย พลางปากก็กล่าวว่า

“นี่แหละลูกรัก! รางวัลที่พ่อขอมอบไว้ให้แก่เจ้า ผอบใหญ่ใบนี้บรรจุโลหิตของพ่อไว้เต็มเปี่ยมทีเดียว ขอเจ้าจงอย่าได้เปิดฝาคอกดูเป็นอันขาด จนกว่าเจ้าจะได้เดินทางไปถึงบ้านของเจ้าแล้ว หากว่าเจ้าปฏิบัติตามคำสั่งของพ่อได้ โดยเคร่งครัดเหมือนกับที่เจ้าได้ปฏิบัติตามมาทั้ง ๑๒ ปี พ่อก็เชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างคงจะเรียบร้อยสมตามความปรารถนาของเจ้าทุกประการ ”

พูดแล้วบิดาของสาวเจ้าก็ยกผอบใหญ่ลูกนั้นมอบให้แก่ลักษมณ์ ลักษมณ์รีบรับผอบใหญ่ไว้ด้วยอาการดีอกดีใจ พร้อมกับรับสัญญาว่าจะไม่เปิดคอกดูเลยจนกว่าจะไปถึงที่บ้าน เสร็จแล้วลักษมณ์ก็เริ่มออกเดินทางกลับ พร้อมกับมีผอบใหญ่ลูกนั้นเดินไปบนศีรษะด้วย

การเดินทางต้องผ่านป่าในระยะไกล และต้องใช้เวลาหลายวัน อยู่สักหน่อย ข้างลักษมณ์เองก็อยากจะไปให้ถึงบ้านเร็ว ๆ เพราะกระหายใคร่จะรู้เหลือเกินว่า อะไรกันแน่หนอที่อยู่ในผอบลูกนั้น ? เขายังจำคำพูดของบิดาหญิงคนรักของเขาได้ดีว่า ท่านบอกว่ามีโลหิตบรรจุอยู่ข้างในนั้นเต็ม แต่เขาก็เชื่อตามคำพูดนั้นได้ไม่สนิทนัก ก็จะ

เป็นไปได้อย่างไรเล่า? ในเมื่อเขาไม่ได้ยินเสียงน้ำอยู่ข้างโน้นสนิทเดียว?

“แหม! อยากเปิดออกดูจริงๆ” เขาคิด “มันจะเป็นอะไรกันแน่หนอ?” ใจหนึ่งอยากเปิดออกดู แต่อีกใจหนึ่งก็ไม่กล้า เพราะยังระลึกถึงคำมั่นสัญญาที่ได้ให้ไว้ต่อบิดาของสาวคนรักอยู่ เขาได้แต่ถอนใจ ออกเดินทางต่อไป พลังพร้อมกับนึกปลอบใจตัวเองไป พลังว่า

“เออ! ก่อนคำวัน^{นี้} เราก็จะถึงบ้านของเราแล้วนี่นา เราสู้สุดส่ำห์ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้านายเรามาตั้งนานถึง ๑๒ ปีแล้ว ทำไมกะอีแค่อกไม่ก็ชั่วโมงเท่านั้นเราจะปฏิบัติตามคำสั่งต่อไปไม่ได้เล่า?”

คิดอย่างนั้นแล้ว ลักษมณ์ก็ออกเดินรุดหน้าต่อไป

ตอนสายวัน^{นั้น} ดวงอาทิตย์ส่องแสงแรงกล้าขึ้นตามลำดับจนกระทั่งเวลาจวนจะเที่ยงแล้ว ตัวเขารู้สึกเหนื่อยอ่อนเป็นกำลังเพราะไหนดจะถูกแสงแดดแผดเผามาตลอดเวลา ทั้งการเดินทางซึ่งเริ่มมาตั้งแต่เช้าทุกๆ วันก็ทำให้เขาแสนที่จะเมื่อยล้า แล้วยังแต่ละฝัก้าวที่เขา่างเท้าออกเดินไปข้างหน้านั้นอีกเล่า เขาก็รู้สึกว่าผอบที่เขาเดินไ้บนศัรณะนั้น หนักอึ้งยิ่งขึ้นทุกทีๆ ทั้งรู้สึกเหมือนกับว่าได้ยินเสียงสิ่งใดสิ่งหนึ่งกลิ้งซุกๆ ซลักๆ อยู่ข้างโน้นด้วย

ทั้ง^{นี้}ทำให้ลักษมณ์คิดสงสัยอยู่ในใจว่า ชะรอยหญิงคนรักของเขาจะอยู่ภายในผอบนั้นเป็นแน่แท้ ใจหนึ่งอยากจะเปิดออกดูเสีย

ให้พอรู้แจ้งว่าเป็นอะไร แล้วก็รีบปิดทันที แต่อีกใจหนึ่งก็หวนระลึกถึงคำมั่นสัญญาที่ได้ให้ไว้ต่อบิตาของสาวเจ้าขึ้นมาได้อีก จึงได้แต่ข่มใจตัวเองว่า

“อย่าเลย! ตัวเราเอ๋ย! จวนจะถึงบ้านอยู่แล้วนี่นา เอาไว้ไปเปิดที่บ้านดีกว่า”

บางครั้งความอยากเปิดมีมากเข้า มือของเขาก็เริ่มขยุกขยิกแต่แล้ว... เขาก็ต้องสั่งสอนตัวเองว่า

“โธ! ใจเราเอ๋ย! เตี้ยวก็จะถึงบ้านอยู่แล้ว รออีกสักนิดเถิดน้า”

ลักษมณ์ต่อสู้กับความรู้สึกอยากในจิตใจของตนเองไปพลาง ก็สาวเท้าก้าวเดินให้พ้นป่าไปพลาง พยายามเห้นความสนใจไปหาพวกพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลและสัตว์ป่า ซึ่งเผ่นโผนโจนอยู่รอบตัวของเขา ทั้งที่ส่งเสียงร้องโพลาระจับใจ ได้แก่เสียงนกนานาชนิด แต่ถึงอย่างไร ๆ ก็ตาม ไม่เป็นการง่ายเลยที่จะข่มจิตใจได้ ในเวลานั้น เพราะครั้งแล้วก็ครั้งเล่าที่เขาแทบจะยังมีอันกำลังพยายามจะแกะฝาผอบเอาไว้ไม่ได้ ความมั่นใจว่าหญิงคนรักของเขาต้องอยู่ภายในผอบนั้นแน่นนอนเท่านั้นแหละ ที่สามารถช่วยคลายความทุนทุรายใจของเขาลงได้บ้าง....

ลักษมณ์สาวเท้าออกเดินทางต่อไปในป่าอย่างไม่ย่อท้อ เวลาในวันนั้นก็ผ่านไป ๆ จนดวงตะวันเริ่มจะคล้อยต่ำลง และตกดินไปในที่สุด ความเหนื่อยอ่อนได้เข้ามาครอบงำร่างกายของเขาไว้ทั่ว

สรรพางค์ แต่ถึงจะอย่างไรก็ตาม จิตใจของเขานี้ก็ยังคงกระวนกระวายใฝ่หาอยู่ ความอยากรู้อยากเห็นได้ผุดขึ้นมาในสมองของเขา ครึ่งแล้วครึ่งเล่า

“ลองเปิดดูสักหน่อยเถิดนะ! ดูพอให้รู้ว่าเป็นอะไรแล้วก็รีบปิดเสียก็แล้วกัน! คงไม่เป็นไรหรอก” ลักษณะมันรำพึงกับตนเอง

ด้วยความอ่อนเพลีย และความสองจิตสองใจ ไม่นั่นเองว่าจะควรเปิดดูหรือไม่ควรเปิดทำให้ลักษณะมันลตลวลงนั่งบนนอนไม่ริมทางมือทั้งสองค่อยๆ ประคับประคองผอบใบใหญ่ลงจากคิระะแล้ววางไว้บนพื้นดินเบื้องหน้า ขณะที่มือเขาประคองผอบวางลงอย่างทนุถนอม นั้น หูของเขาก็แว่วกลับคล้ายคลึงคล่าว่าจะได้ยินเสียงหญิงสาวหัวเราะคิกคักอยู่ภายในนั้น และพอเสียงคิกคักซาลง เขาก็ดูเหมือนจะได้ยินเสียงพูดจากระซิบกระซาบเบาๆ แล้วก็มีเสียงทอดถอนใจประหนึ่งว่าจะคร่ำครวญ.....

หัวใจของลักษณะมันแทบจะระเบิดออกมาด้วยความอยากรู้ และในทันใดนั้นก็คล้ายคลึงคล่าว่าจะมีเสียงหนึ่งมากระซิบที่ข้างหูของเขาว่า “เปิดเถอะ! ลักษณะมัน! เปิดดูสักนิดหนึ่งเถิด! ไม่เป็นไรหรอก! เปิดดูนิดเดียวเท่านั้นแหละจะเป็นไรไป!”

ลักษณะมันเหมือนกับถูกกระทุ้งมือ ให้อย่างค่อยๆ เอื้อมไปเปิดผาผอบ.....เพียงให้เผยอขึ้นนิดหนึ่ง.....นิดเดียวเท่านั้น.....!

.....ทันใดที่ผาผอบสัมผัสกับมือของเขาเข้าเท่านั้น.....!

ฝ่าผอบก็ลั่นเสียงดังเปรี้ยะ! ขึ้นมาในทันใด! แล้วผ่านทั้ง
อันก็กระเด็นออกมาโดนโบหน้าของเขา และ..... ก่อนที่จะรู้ว่า
อะไรเป็นอะไร ลักษณะก็ผงะ เพราะได้เห็นร่างของหญิงงามที่เขาแสน
รักลอยออกมาจากผอบใบใหญ่ เป็นร่างบาง ๆ เงาม ๆ ม้วนไปม้วนมา
คล้ายเปลวควัน และภายในชั่วพริบตาเดียว ร่างนั้นก็กลายเป็นสายฟ้า
แลบ แวบสว่างแล้วหายไปในท่ามกลางความมืดของท้องฟ้ายามค่ำ...

อนิจจา! ลักษณะผู้นำสงสาร! เขาต้องสูญเสียครุฑียอตรัก
ของเขาไปเสียแล้ว..... สูญเสียไปอย่างไม่มีวันที่จะได้กลับคืนมา...
..... เพราะเหตุใดเล่า? ก็เพราะเขาละเมิดคำมั่นสัญญาของเขานั้น
เอง.....!

พอได้สติ ลักษณะก็ร้องตะโกนขึ้นสุดเสียงว่า “ยอตรัก!....
กลับมาก่อน! กลับมาหาฉันก่อนเถิด!” เขาตะโกนเรียก และพรวด
เรียกอยู่อย่างนี้หลายครั้ง..... แต่หญิงสาวที่เขารักจะกลับคืนมาก็หา
ไม่

ในที่สุดลักษณะจึงหิบบาเอานูขึ้นมา ยังไปตามสายฟ้าแลบนั้น
ทำให้เกิดเสียงเปรี้ยงปร้างดังสนั่นหวั่นไหวไปทั่วทั้งสี่ทิศ หรือแปดทิศ
สิบหกทิศ—และสามสิบสองทิศตามแต่ที่จะเชื่อกันว่ามีกี่ทิศ แต่สาวงาม
นั้นกลับได้แต่หัวเราะ เห็นพันทวยาวบวบวบสว่างอยู่ในท่ามกลางความ
มืดนั้นเอง เธอโบกมือมายังลักษณะเป็นครั้งสุดท้าย แล้วก็อันตรธาน
หายไปในกลุ่มก้อนเมฆ

ด้วยประการนั้น นอกเสียจากเป็นสายฟ้าแลบแปลบปลาบแล้ว ร่างขาวของสาวงามผู้นี้ก็ไม่มีสิ่งไรเหลือไว้ให้เห็นในเบื้องหลังอีกเลย

เรื่องของชาวบ้านอินเดียทางฝ่ายเหนือเขาเล่ากันว่า เสียงลูกธนูของลักษมณ์ที่แหวกอากาศหือไปกระทบกับกลุ่มก้อนเมฆนั้นเองทำให้เกิดเสียงฟ้าร้องขึ้น และแม้ในปัจจุบันนี้ คินโตที่มีพายุฝนพวยพวยก็จะสามารถเห็นสาวงามหญิงคนรักของลักษมณ์ได้ ในรูปของสายฟ้าแลบที่แล่นแปลบปลาบผ่าความมืดไปมาอยู่ในท้องฟ้าอันไม่รู้ที่สิ้นสุด

สาวงามผู้นี้ยังคงชาวเผ่าเจดิกนายอยู่เช่นแต่ก่อน แต่ก็ไม่มีผู้ใดใครเลยจะสามารถจับได้ไล่ทันเธอได้ ทุกครั้งที่เธอส่องแสงแวววาวสว่าง ธนูของลักษมณ์ก็จะแหวกอากาศคำรามลั่น ก่อให้เกิดฟ้าร้องขึ้น ซึ่งพวกเราเองก็คงจะเคยได้ยินมาบ้างแล้ว เหมือนกับที่ผู้ใหญ่ท่านเล่ากันในนิยายเรื่องรามสูรขว้างขวานกระหน่ำ

อย่างไรก็ตาม ธนูของลักษมณ์ก็หาได้เคยประสพผลสำเร็จแต่ประการใดไม่ เพราะฝีมือของสาวงามสายฟ้าแลบนั้น รวดเร็วเกินกว่าที่ธนูของลักษมณ์จะติดตามไปได้ทัน ถ้าลักษมณ์จะมีความอดทนกว่านี้สักหน่อย..... ท่านเสียค่ายแทนลักษมณ์บ้างไหม ?

“เหมือนสายฟ้าแลบ” จึงจบลงด้วยประการนั้น.

บทที่ ๑

เย็บลูกชิ้น

เล่ม ๑ ๒๕๖๖ ..

“ตุ้มจำ ตุ้ม!” เสียงเอะอะเอ็ดตะโรดังมาจากสนามหญ้า หน้าเรือนไม้ฝากระดาน ที่ปลูกเด่นอยู่ในอาณาบริเวณกว้างขวาง เด็กสาวผิวขาว นัยน์ตาโต ขนตาองุ่นที่นึ่งฟุ้งลูกกรงระเบียงบ้านอ่านหนังสืออยู่วางหนังสือลงช้าๆ หันไปมองผู้เรียก

“อะไรจะแดง?” คำถามก็อ่อนเหมือนใบหน้านวลแฉล้ม

“ไปเที่ยวกันเถอะ เร็ว!” แแดงผู้มีเรือนร่างสูงโปร่ง จมูกโตงมมน้ำตาลออกแดง เต็มหยับๆ ยืนยันคำพูดของตน

“ไปไหนจะ?” ลูกชิ้นนั่งคุกเข่าเอามือซ้อนรองรับคางอยู่บนหลังลูกกรงระเบียงบ้าน

“ไปไหนๆ ก็ไปกันน่า!” แแดงทำสะเอวตอบหน้างำ

“คุณแม่ไม่อยู่จะ ตุ้มต้องเฝ้าบ้าน”

“เฮ้อ! คนใช้มีตังเยอะเยะ ทำไมจะต้องเฝ้าเองด้วยล่ะ?” แแดงไม่พอใจมากขึ้น

“คนใช้จะเหมือนเราหรือจะแดง ใครเขาจะเอาใจใส่เหมือนตัวเราล่ะจะ มานั่งคุยกันก่อนดีกว่านะแดงนะ”

หากเพราะเด็กหญิงแดงเป็นลูกหญิงคนเดียวของพ่อแม่ ท่ามกลางพี่น้องผู้ชายหลายคนที่รุมกันตามใจ จึงมีนิสัยหลายอย่างเป็นเด็กผู้ชาย ทำให้กิริยามารยาทออกจะกระต้างผิดหญิง และมักจะทำอะไรตามใจตนเอง เพราะหัดที่ตุ้มเป็นเพื่อนที่หวังดีต่อแดง จึงพยายามแนะนำและชักจูงไปในทางที่ดี แต่ก็แสนยากเพราะแดงโตนตามใจเสียเคยตัวแล้ว

“ว้า! แล้วกัน นี่ก็ไม่เอาละ ให้พี่ชายแดงทำให้ก็ได้”

“แดง! ทำงานไม่ถูกนะจ๊ะ”

“ทำไมจะไม่ถูกยะ ครูต้องการตรวจการบ้าน เรามีการบ้านให้ตรวจ ท่านนี่ก็พอแล้วไม่ใช่เหรอ?” ยืนหน้ายืนตาตามเหมือนเด็กไม่เคียงสา ตุ่มถอนใจยาว

“แดงจำ เราเรียนหนังสือทำไมไม่รู้ไหม?”

“เพราะพ่อแม่ให้เรียน!” ตอบสั้นๆ กว่าแก้วเครื่องดื่มมาดื่มอย่างกระหาย

“ไม่ใช่ซะ เราเรียนเพราะต่อไปพ่อแม่จะแก่และเลี้ยงเราไม่ไหว เราต้องเลี้ยงตัวเราเองจ๊ะ” ตุ่มพยายามอธิบาย

“จ้ะ แม่แก่ แม่นักเทศน์ ไม่เอาละ ชี้เกียจพั่งยะ เราไปขี่จักรยานของพี่เก่เล่นดีกว่า” แแดงขยับตัวจะลุกขึ้นแต่เพื่อนสาวฉุดไว้

“แดง พังตุ้มก่อนนะ พังสัณนิทเถอะแล้วตุ้มจะไม่พุดอีกละ
ตุ้มหวังดีต่อแดงนะ” ตุ้มเสียงแข็ง แแดงสับัดแขนหลุดจากเพื่อนรัก
แล้วทำเสียงสับัด ๆ

“ก็ได้อ”

“แดง เราเรียนนะเสียเวลานะ ยิ่งนานก็ยิ่งอายุมาก เราจะ
ปล่อยเวลาไปเปล่า ๆ นะไม่ถูกนา”

“ช่างมัน”

“เวลามันไม่กลับคืนมานะแดงนะ”

“อ้อ ที่ว่าเวลาและสายน้ำไม่มีเวลากลับคืนนะเระะ แล้วไง”
แดงเซิดหน้า จมูกที่โต่งอยู่แล้วเซิดเกือบถึงหน้าผากงอกเพราะความ
งอน

“เวลาเด็กยังเล็กอยู่เราต้องเรียนหนังสือจะ”

“เฮอะ! ก็เราเรียนอยู่แล้วนี่ะคุณหญิงตุ้ม!”

“ถูกละ แแดงเรียนอยู่ แต่แดงเรียนส่งเดช ไม่มีจุดหมาย
ไม่มีอุดมคติ” ตุ้มเลยเป็นแม่แก่

“จุดหมาย อุดมคติอะไระหล่อน?” แแดงเสียงซักเปรี้ยว
ขึ้นมาอีก

“แดงโตขึ้นอยากเป็นอะไรนะ?”

“ฉันเระะ? ฉันอยากเป็นนางสาวแดงแก่ อีกหน่อยก็เป็น
นางแดง คุณนายแดง พอนาน ๆ ไปฉันจะเป็นคุณหญิงแดงเระะ”
แดงตอบหน้าตาทวน ๆ

“อ้อ ก็ยังดีที่เธอเป็นที่ละชั้น ไม่โคตไปเป็นคุณหญิงเลยซึ่งก็ดีมาก เพราะเธอยังเป็นคนที่มีฐานะเรียบร้อยอยู่บ้าง”

“ก็ใช่ชียะ พอฉันแต่งงานก็เป็นนางแดง พอสามีฉันมีฐานะดีขึ้น ฉันก็เป็นคุณนาย พอแก่ตัวตำแหน่งใหญ่มากขึ้นก็เป็นคุณหญิงโง่งง” อธิบายลอยหน้าลอยตา ตุ่มมองดูอย่างเอ็นดู

“นั่นต้องโตพอจะแต่งงานได้นะ” เธอว่า

“นั่นซี อีกปีสองปีฉันก็แต่งงานได้แล้วละตุ้ม เวลาที่เราอายุสิบสี่แล้วนี่”

“ถูกละ อายุสิบสี่สิบห้าก็แต่งงานได้ แต่จะแต่งงานแล้วจะได้ดีเจริญเรื่อยไปจนได้เป็นคุณหญิงนะเห็นจะไม่ค่อยเหมาะ และไม่มีทางจะเป็นไปได้”

“ทำไม?” นัยน์ตาลุกเพราะผิดอารมณ์ ไม่ถูกใจ

“อ้าว ก็เธอเป็นนักเรียนยังไม่เรียนหนังสือเลยนี่ เวลาเธอไปแต่งงานเธอก็ไม่เป็นแม่บ้านนะซี”

“ฉันไม่เข้าใจคุณตุ้ม โปรดอธิบาย!” แดงหน้าตึง ตุ่มยิ้มอย่างใจเย็น

“เวลาเธอเป็นนักเรียนเช่นเวลานี้ เธอยังเป็นนักเรียนที่สนุกเอาเผือกิน ไม่มีวินัย.....”

“เช้อ! วินัยเขาต้องใช้กับตำราจรรยาละ!”

“แดงเข้าใจผิด คนทุกคนต้องมีวินัยจ้ะ เพราะวินัยคือระเบียบแบบแผน คนมีระเบียบแบบแผนคือคนที่มีความมั่นคงและเจริญก้าวหน้า”

“ไม่เห็นเข้าใจเลย”

“ยกตัวอย่างนะ เงนะ อย่างว่าคนเราพอเกิดมาเมื่อเด็ก ๆ ก็ต้องกินนม โตขึ้นพอมีฟันนิด ๆ ก็กินอาหารบด อาหารอ่อน ๆ ย่อยง่าย ๆ พอโตแล้วก็กินอาหารธรรมดา จึงจะมีชีวิตยืนยาวมีอนามัยดี จริงไหมจ๊ะ ? ถ้าเด็กแดง ๆ ที่เพิ่งเกิดมาเราเอาข้าวแกงเผ็ด หรือน้ำพริกไปให้แกกิน แกก็คงจะไม่รอดแน่ เหมือนกับแดงนะ พอคิดว่าโตเป็นสาวแต่งงานได้ก็จะหาคู่รักแต่งงานนะผิดมาก ผิดตลอดเลย”

“ผิดยังไง ใคร ๆ เขาแต่งงานกันถมไปไงจ๊ะ ?”

“จริง แต่แดงเคยเห็นเขาอยู่กินกันถึงแก่เมียไหมล่ะ ? จะไม่มีเลย ถ้ามีก็แย่ คุณนั่นต้องยากจน หากินไม่พอเลี้ยงลูก ต้องลำบากลำบาก ดีไม่ดีลูกที่เกิดมาก็พลอยลำบากไปด้วย”

“ฉันไม่เข้าใจหรอก เธอพูดอะไรไม่รู้เรื่องแฮะ ฟังแล้วปวดหัวจัง”

“งั้นเอาตอนเป็นนักเรียน ตอนนั้นสิแล้วกัน” ตุ่มเปลี่ยนหัวข้อ แดงพยักหน้า

“ฮือ!”

“เป็นนักเรียนต้องมีวินัยต้องตื่นแต่เช้าไม่โอ้อ้อเซา อาบน้ำ แต่งตัว รับประทานอาหารเช้าแล้วไปโรงเรียน ไปเรียนวิชาจากครู ต้องเคารพครู รักครู เพราะท่านเป็นผู้ให้วิชาและอบรมศีลธรรมเรา ต้องรักโรงเรียนเพราะเป็นสถานศึกษาของเรา ต้องรักเพื่อนเพราะ

เป็นผู้ร่วมสถาบันของเรา เวลาเรียน เราเรียน เวลาเล่น เราเล่น เรียนวิชาไหนไม่เข้าใจก็ต้องไต่ถามให้เข้าใจ ต้องมานะบากบั่นหมั่นท่องจำ เมื่อเช่นนั้นแล้วย่อมสอบไล่ได้ ครั้นกลับบ้านก็ต้องเคารพรัก พ่อแม่และญาติผู้ใหญ่ เชื่อฟังและประพฤติดี มีความรักพี่ๆ น้องๆ คนที่รู้จักมักคุ้น เวลาชาติต้องการก็รับใช้ชาติ อย่างนั้นจะเป็นยอดเยาวชนได้แล้วละจ๊ะ” ตุ่มอธิบายจนยืดยาว

“ฉันคนหัวไม้ตึ้นนะตุ้ม”

“ใครจะฉลาดเสียทุกคนละ คำ “ฝนทั่งให้เป็นเข็ม” นะโบราณ ใช้มานานนักหนาแล้วละจ๊ะ “ความรู้อาจเรียนทันกันหมด” พระราชดำรัสของสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงก็มีนี่นา ขอให้ตั้งใจเรียน วิชาที่จะเพิ่มพูนมากขึ้น วิชามากขึ้นก็ทำให้เป็นคนฉลาด คนฉลาดนะไม่ว่าจะทำอะไรก็ได้เปรียบคนไม่ฉลาด จะโตขึ้นก็เป็นคนดี จะแต่งงานก็ทำหน้าที่ของตนดี แล้วหวังจะได้เป็นคุณหญิงในอนาคตก็ไม่ยากอะไร” ตุ่มหยุดอธิบายหยิบแก้วน้ำขึ้นดื่มแก้คอแห้ง แดงนั่งเหม้มปากนั่งคิดอยู่ชั่วครู่

“ตุ้มพูดมีเหตุผลดี ฉันไม่ค่อยเข้าใจนักหรอก แต่ว่าเอาเถอะฉันจะลองดู” เธอว่า

“ไปเอาการบ้านมานี้ไป ตุ่มจะอธิบายให้ ฟุ้งนี้ครูจะได้ไม่เอ็ดในชั้นอีก”

“จ๊ะ” แดงรับอย่างว่าง่าย วิ่งกลับไปเอากระเป๋านั่งส้อมาให้เพื่อนกวตริวิชาให้.

สัมภาษณ์ กัลยาณี

สละ วิจารณ์...

เมื่อมองเธอจากด้านหลัง เธอเป็นคนเรียบร้อยน่ารัก เริ่มตั้งแต่ผมหัวตึงเรียบร้อยเป็นทางมาไว้ด้านหลัง กระโปรงชุดสีชมพูอ่อนเย็นตา และเมื่อเธอหันมาเผชิญหน้ากับฉัน ใบหน้าของเธอามสะอาด น่าดู ผมที่เธอรวบตึงตึงขึ้นไปทำให้เห็นหน้าผากนูนกว้าง แสดงถึงความเป็นคนมีปัญญา ดวงตาดำโตลึกใสรับกับคิ้วดำและตึงมุมที่โค้งเป็นสัน ริมฝีปากจีบบางมีสีเรื่อด้วยธรรมชาติปราศจากการตกแต่ง เติมแต้มด้วยลิปสติก เหมาะสมกับวัยนักเรียน

เธอรีบยกมือไหว้ฉัน และทำทางที่เธอไหว้นั้นนอบน้อม น่าเอ็นดู เธอขม่น้อย ๆ แล้วถามฉันว่า “คุณจะมาสัมภาษณ์หนูใช่ไหมคะ”

ฉันอดที่จะยิ้มตอบเธอไม่ได้ เกิดความเอ็นดูตั้งแต่แรกพบ และเพียงแต่สายตาที่พบกันและรอยยิ้มที่ตอบต่อกัน ทำให้ฉันนึกในใจว่า เธอผู้นี้เหมาะสมที่จะมีชื่อว่ากัลยาณีโดยแท้

กัลยาณีมีไข่เต๋กที่เติบโตมาในกองเงินกองทอง ไม่ใช่คนที่เกิดในตระกูลสูง บ้านที่เธออยู่ก็เป็นบ้านเช่าสองชั้นเล็ก ๆ พอเหมาะที่จะ

อยู่กันสามสี่คนอย่างไม้กับแคบนัก คุณพ่อมีรายได้เพียงเดือนละพันบาทเศษ คุณแม่เป็นช่างเย็บเสื้อที่มีลูกค้าประจำเพียงไม่กี่คน และไม่เคยมีลูกมือ นอกจากนั้นเธอยังมีน้องชายที่ยังอยู่ในวัยเล่าเรียนเหมือนเธออีกคนหนึ่ง

กัลยาณีต้องช่วยคุณแม่ทำงานบ้าน และช่วยคุณแม่สอยเสื้อที่เขามาจ้างเย็บในบางครั้ง แต่กัลยาณีก็ไปโรงเรียนเป็นปกติไม่เคยขาดและไม่เคยสาย เธอเป็นเด็กเรียนดีอย่างสม่ำเสมอตลอดมา และได้รับทุนของโรงเรียน ในปีนี้กัลยาณีได้สอบผ่านชั้นมัธยมศึกษาปีที่ห้า และได้เป็นที่หนึ่งยอดเยี่ยมของแผนกวิทยาศาสตร์ นำเกียรติประวัติมาสู่ตนเอง วงศ์ตระกูลและโรงเรียน และเหตุนี้เองที่ทำให้ดิฉันมาพบเธอและสัมภาษณ์เธอ

“หนูจะบอกเคล็ดลับแก่เราได้ไหมคะว่าทำไมหนูจึงเรียนดีตลอดมา ”

เธอยิ้มอาย ๆ หลบสายตานับลงต่ำ

“ได้ค่ะ หนูคิดว่าหนูไม่ควรจะปิด ” เธอตอบแผ่วเบา

“ถูกแล้ว” ดิฉันพยักหน้า “อย่างน้อยก็จะได้เปิดเผยให้น้อง ๆ รุ่นหลังหนูทราบ และอาจจะนำวิธีการของหนูไปใช้ ”

เธอยิ้ม ความภาคภูมิใจปรากฏแวบโรจน์ขึ้นในดวงตาเมื่อเธอเงยหน้าขึ้นมองฉัน

“ หนูคิดว่า คนที่มีวินัยย่อมจะทำอะไรได้ดีทั้งนั้น ” แล้วเธอก็รีบพูดว่า “ หนูอาจจะไม่เข้าใจคำว่าวินัยถูกต้องนัก แต่เอาอย่างนี้

ก็แล้วกันนะคะ คุณพ่อคุณแม่ท่านบอกหนูว่า หน้าที่ของเด็กคือ พยายามตั้งใจทำตัวเรียนให้ดีที่สุด เพื่อคอยเอาความรู้ไปไว้ใช้ ประกอบอาชีพดำรงชีวิตในวันหน้า ฉะนั้นหนูต้องเรียน เรียนให้ดีที่สุดล่ะ ไม่ว่าจะเรียนอะไร เพราะทุกสิ่งที่เรียนย่อมจะไปเป็นประโยชน์ ไม่ในวันนี้ก็วันหน้า”

ฉันพยักหน้าอย่างเห็นด้วย เธอยิ้มน้อย ๆ แล้วพูดต่อไป “คุณคิดเหมือนหนูไหมคะว่า เราไม่ค่อยจะมีเวลาพอที่จะทำอะไรได้ตั้งใจ วันมันช่างผ่านไปรวดเร็วเสียเหลือเกิน เร็วจนหนูคิดว่าหนูทำอะไรไม่ไคร่จะทัน”

“จริง เราส่วนมากมักจะปล่อยเวลาให้ผ่านไปโดยไร้ประโยชน์ อย่างน่าเสียดาย” ฉันคล้อยตามเธอ

“คุณคิดเหมือนหนูหรือคะ?” เธอถาม ความพอใจดูเหมือนจะระบายออกมาทั่วใบหน้าทั้งทงามของเธอ

“ใช่แล้ว ฉันเห็นด้วยกับเธอ” ฉันย้ำ แล้วถามเธอต่อไปว่า “หนูปฏิบัติตนอย่างไรคะ เพื่อจะใช้เวลาให้เป็นประโยชน์มากที่สุด”

“หนูตื่นตอนเช้าห้านาฬิกาครึ่งพร้อมคุณพ่อคุณแม่และน้องทุกวัน” เธอพูดซ้ำ ๆ อย่างไตร่ตรอง “พอตื่นมาหนูก็เก็บที่นอน มีผ้า.....พับผ้าห่ม ดึงผ้าปูที่นอนให้เรียบ กลุมผ้ากันฝุ่น ล้างหน้า แล้วก็ดูหนังสือค่ะ” ก่อนที่ฉันจะทันถาม เธอพูดต่อไปว่า “การดูหนังสือของหนู ถ้ามีการบ้านค้างก็ต้องรีบทำให้เสร็จในตอนนั้น แต่โดยมากหนูจะทำเสร็จมาแล้วในตอนค่ำ ฉะนั้นตอนเช้าเป็นตอนที่

เตรียมสำหรับเรียนต่อไป หนูดูหนังสือตามตารางสอนค่ะ คือถ้าวันนั้นหนูจะเรียนอะไร หนูจะต้องดูทวนเอาไว้เสียก่อน เพื่อจะได้จำได้ว่าคราวที่แล้วเรียนอะไรมา และเมื่อคุณครูสอนต่อก็รู้เรื่องเป็นอย่างดี”

ฉันทพยักหน้า ในใจนึกชมวิธีการเรียนของเธอยิ่งนัก

“หนูดูอยู่ชั่วโมงเดียวเท่านั้น ถ้าคุณแม่มีงานเย็บเสื้อผ้ามาก หนูก็ลงครัวหุงข้าว กว่าจะรับประทานอาหารเสร็จก็เจ็ดนาฬิกาละ หนูออกจากบ้านไปโรงเรียน”

โรงเรียนของกัลยาณีอยู่ใกล้บางลำภู และบ้านของเธออยู่ใกล้สะพานพุทธยอดฟ้าฝั่งธนบุรี

“หนูมีความจำเป็นที่จะต้องออกจากบ้านแต่เช้า เพราะถ้าสายกว่านั้นรถจะแน่น คุณเคยเห็นไซ้ไหมคะ ถ้ายังสายบางทีเราจะต้องโหนเบียดกันมาก แต่การมาโรงเรียนแต่เช้าก็มีประโยชน์มากนะคะ เรามีเวลาที่จะดูหนังสือต่อ หรือคุยกันเรื่องบทเรียนที่ยังมีข้อสงสัยกับเพื่อน ๆ ที่มาโรงเรียนแต่เช้าเช่นเดียวกัน”

“ได้ทราบ bahwa หนูไม่เคยไปโรงเรียนสาย”

“ค่ะ หนูถือว่าการไปโรงเรียนสายหรือการไปไหนไม่ทันนั้น เป็นการกระทำที่ไม่ดี เป็นคนไม่รู้จักรักษาเวลา เวลาที่ผ่านไปแล้วยังไม่สามารถจะดึงกลับมาได้ ถ้าเราไม่รักษามันไว้ก็จะต้องทำอะไรผิดพลาดอยู่เรื่อย ๆ หนูคิดว่า การไม่ตรงต่อเวลาจะทำให้อะไร ๆ เสียหมดจริงไหมคะ? ถ้าพูดถึงการเรียน การไปช้า ครูเข้าห้องสอนไปแล้ว

หนูก็ไม่ทราบว่ ครูพูดอะไรไปบ้างแล้ว และเมื่อครูพูดต่อไป หนูไปฟังตอนหลังก็ไม่รู้เรื่อง ต่อกันไม่ได้ อีกประการ หนูอายค่ะ อายครู และเพื่อน ๆ”

“อายอะไรคะ การมาสายฉันไม่เห็นว่ใครเขาอายนี่คะ”

“อาจจะไม่มีใครว่อะไรหนูคะ ถ้าหนูจะมาสายเพียงครั้งหรือสองครั้งในรอบเทอมหรือรอบปี แต่คุณคะ คุณนึกถึงภาพเวลาหนูไปสาย เดินเข้าไปในห้อง หนูเคารพครู แล้วเดินไปที่ๆนั่ง ทุกคนจะต้องหันมามองหนู การสอนจะหยุดชะงักลงชั่วขณะ หนูจะเป็นจุดเดียวที่ทุกสายตาในห้องหันมามอง และในสายตานั้น คุณคะ หนูจะพบความรำคาญที่ทำให้เขาต้องชะงักการเรียนการสอนกันในห้องและบางทีสายตาเหล่านั้นอาจจะมีภาพสะท้อนความรู้สึกนึกคิดในด้านตำหนิติเตียน คำนว่พอใจ หนูคิดว่ายิ่งร้ายกว่าจะมีใครสักคนมาว่กัันตรงๆ สายตาเหล่านั้นสึคะที่หนูละอายใจ หนูไม่กล้าที่จะไปโรงเรียนสาย”

“หนูนี้มีความคิดความอ่านน่านับถือนะคะ คนเราย่อมต้องละอายที่ตนได้กระทำในสิ่งที่ไม่ควรกระทำ”

เธอยิ้มอย่างภาคภูมิใจ ฉันถามต่อไปอีกว่ “หนูไม่เคยขาดเรียนใช่ไหม?”

“ไม่เคยคะ ไม่มีความจำเป็นอย่างใดที่หนูจะขาดเรียน ถ้าไม่เจ็บป่วยถึงกับไปโรงเรียนไม่ไหว หนูเคยเป็นไข้เล็ก ๆ น้อย ๆ หนูไม่ยอมขาดดอกคะ การขาดเรียนหนูว่เสียประโยชน์ในการเรียนไปมากทีเดียว ไม่ใช่แต่เฉพาะวันที่ขาดเท่านั้น แม้จะยืมงานเพื่อนมาจกัก็

ไม่เหมือนทุกอย่างที่ได้รับตัวตนเองจากในห้องเรียน ครูย่อมจะอธิบายเพิ่มเติมนอกเหนือไปจากที่จดกันมา”

“ความจริง เมื่อหนูป่วย หนูน่าจะหยุดเรียนได้ ครูย่อมจะอธิบายให้คนที่ขาดเรียนโดยจำเป็นใหม่ได้”

“ค่ะ” เธอตอบ “แต่คุณครูก็เหนื่อยมากแล้วนี่คะ ท่านรับผิดชอบแต่เพียงในห้องเรียนก็พอแล้วนี่คะ ทำไมหนูจึงจะต้องไปกวนท่านอีก”

“ลูกของเธอ” ฉันทล้อยตาม “อย่างนั้นนับว่าหนูเตรียมพร้อมเป็นประจำแล้ว เวลาสอบหนูต้องทุ่มเททำงานหนักมากไหมคะ?”

“ไม่ต้องเลยคะ หนูทำงานอย่างนี้สม่ำเสมอ หนูไม่สามารถจะทำอะไรให้หนักไปกว่านี้อีกแล้วคะ หนูไม่ต้องดูหนังสือหนัก เมื่อหนูไม่ขาดเรียน หนูไม่เคยขาดการบ้าน และหนูทบทวนก่อนเรียนต่อทุกครั้ง ตอนจะสอบ หนูทบทวนอีกครั้งสองครั้งก็พอแล้วคะ”

“ตอนเลิกเรียนแล้วหนูกลับบ้านหรือว่าไปเรียนพิเศษคะ?”

เธอส่ายหน้าช้าๆ “หนูไม่กล้ารบกวนคุณพ่อขอเรียนพิเศษดอกคะ รายได้ของคุณพ่อก็ไม่ค่อยจะพอใช้อยู่แล้ว หนูต้องรีบกลับบ้าน ช่วยคุณแม่ผักหนึ่ง เมื่อรับประทานอาหารเย็นแล้วจึงทำการบ้านและบทเรียน ความจริง ถ้าเรียนอย่างหนูสม่ำเสมออย่างนี้ ไม่จำเป็นต้องเรียนพิเศษดอกคะ และบางทีอาจจะยิ่งไปกันใหญ่เพราะเหนื่อยมาก เวลาที่จะทำงานที่โรงเรียนให้มาเป็นการบ้านก็ไม่มี แล้วการเรียนประจำก็ย่อมจะไม่ได้ผล จริงไหมคะ?”

“จริงค่ะ ฉันเห็นตัวกับกัลยาณี”

เธอยิ้มอีก หน้าแดงเล็กน้อยเมื่อคำพูดของฉันเหมือนยกย่องเธอ และฉันพูดด้วยความจริงใจ

“ตอนคำหนูทำอยู่จนเวลาเท่าไรคะ?” ฉันถามต่อไป

“เมื่ออยู่ชั้นเล็ก ๆ ก็ราว ๆ สักสามสี่ทุ่มค่ะ แต่พออยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่สี่และห้า หนูอยู่กว่าเสมอค่ะ บางทีถึงห้าทุ่มก็มี แต่นาน ๆ ครั้งค่ะ”

“หนูได้นอนวันหนึ่ง ๆ หกชั่วโมงเศษเท่านั้น ไปโรงเรียนหนูไม่่วงหรือคะ?”

เธอส่ายหน้าน้อย ๆ “ไม่่วงตอกค่ะ เพราะถ้าเราปฏิบัติทุกวันจนเคยชินแล้วย่อมไม่่วงค่ะ เวลานอนหนูไม่มีงานที่จะต้องห่วง หนูก็หลับสนิท หนูก็มีสุขภาพดีนี่ค่ะ”

“หนูเรียนดี หนูเคยช่วยคนเรียนไม่ดีบ้างไหมคะ?” ฉันถามต่อไป

“เราต่างคนต่างช่วยกันค่ะ หนูอธิบายให้เพื่อนฟังบ้างเมื่อเขาเข้าใจผิด และบางที่เราก็อธิบายกันค่ะ บางที่เราก็อธิบายกัน ถ้าจะเรียกว่าช่วยกันไปช่วยกันมาจะดีกว่า แลกเปลี่ยนความรู้กัน หนูคิดว่าการช่วยเพื่อนไม่เป็นการเสียหายจริงไหมคะ?”

“กิดุก” ฉันชมด้วยใจจริง “หนูคิดหรือเปล่าคะว่าการเรียนดีนั้นต้องมีสมมติเป็นพิเศษ?”

“ไม่จำเป็นต้องมีสมองดีเป็นพิเศษเหนือคนอื่นดอกคะ หนูคิดว่าคนที่เรียนผ่านมาถึงชั้นมัธยมศึกษาได้นั้น สมองต้องดีทุกคนแหละคะ ขอแต่เป็นคนมีความรับผิดชอบในหน้าที่คือสำนึกว่าหน้าที่ของตนคือต้องเรียน และมีความสม่ำเสมอในการปฏิบัติ มีความพร้อมในด้านจิตใจคือตั้งใจจริง หนูคิดว่า เรียนได้ดีทุกคนคะ”

ฉนั้นจากกัลยาณิวัฒนาวันนั้นด้วยความชื่นชม เธอควรจะภูมิใจในตนเอง บิตามารดาของเธอควรจะภาคภูมิใจในลูกที่ด้อย่างกัลยาณิ และโรงเรียนควรจะภาคภูมิใจในเธอ

บัดนี้ กัลยาณิได้จากประเทศไทยไปศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศ ด้วยทุนพระราชทาน เธอสามารถสอบได้ทั้งที่บิตามารดาของเธอไม่มีเงินสนับสนุนให้เธอเรียนพิเศษ ไม่มีเวลาที่จะอบรมสั่งสอนเธอให้เป็นนักเรียนที่ดี และเป็นกุลธิดา เธอเป็นด้วยตนเอง เธอมีความสำเร็จในการเรียน เพราะเธอรู้หน้าที่ของเธอ และเธอปฏิบัติหน้าที่ของเธออย่างคนมีวินัย

ฉนั้นแน่ใจว่า กัลยาณิจะต้องกลับประเทศไทยพร้อมทั้งเกียรติประวัติอันดีงาม ฉนั้นมั่นใจว่ากัลยาณิจะเป็นกำลังของชาติในวันหน้า เป็นพลเมืองดีชั้นนำของประเทศ เป็นแม่บ้านที่ดีของครอบครัว และเป็นแม่ที่ดีของลูก ๆ ต่อไป.

ปีนขึ้นมายู่สูง ๆ อย่างนี้ แม่ กับ ครูสมพร ไม่มีวันหาตัวเขาพบแน่ ก้องใช้มือทั้งสองข้างยึดกิ่งมะขามไว้แน่น มองสอคสายลงมา รอบบริเวณเบื้องล่าง

มีแต่ความเงียบ สมใจเช้านัก

ค่อย ๆ เอนหลังทาบกับกิ่งมะขามในท่าเอกเซนก ปล่อยขาทั้งสองข้างห้อยลงอย่างสบาย ต้นมะขามหนาที่บอย่างนี้คงไม่มีใครแลเห็นตัวเขา ถุงหนังสือที่แสนจะเกะกะ ผูกมันติดไว้กับกิ่งข้าง ๆ ตรงนี้แหละ ในถุงนั้นมีกล่องข้าวที่แม่จัดทำให้อย่างดีพร้อมกับขวดน้ำ เขานึกกระหึ่มในใจว่า อาหารกลางวันมื้อนี้คงแสนจะอร่อย

ก้องอยากจะร้องเพลงดัง ๆ แต่กลัวใคร ๆ จะได้ยิน เตียวเขาจะไปบอกแม่ . . . บอกครูสมพรมาตามจับตัวเขาไปโรงเรียนอีก

โรงเรียน เฮ้อ! แม่ย้ายมาอยู่ที่นี่ แม่ได้เงินมากขึ้น เพราะคนที่นี้มากกว่าที่เก่า เขาจ้างแม่ซักรีดเสื้อผ้าหลายคน แม้มีเงิน

ก้องก็ได้แบ่งตัวสะอาตขึ้น มีเสื้อผ้าใหม่ๆ ๒ ชุด มีรองเท้าสวมกินอาหารดีขึ้น แต่พ่อแม่พาก้องไปฝากเข้าโรงเรียนต่อในชั้น ป. ๔ ที่โรงเรียน ก้องก็ขงัณบิน

“ชื่ออะไรนะ?” เสียงเพื่อนฝูงในชั้นถามเกรียวกราว

“ผมชื่อก้อง”

เพื่อนทั้งชั้น ทั้งหญิง ทั้งชาย หัวเราะขำลั่น

“ชื่อก้างดีกว่า ผมมโกโรโกโสมีแต่ก้าง....”

ก้องหน้าเสีย ติว่าครูสมพรเข้ามาในห้องเรียนเสียก่อน แม้กระนั้นเวลาครูเฉลย ก้องก็ได้ยินเสียงซุบซิบถากถางถึงความผอมซีดเซียวของเขา

แม่ปลอบใจก้องว่า “แม่ได้เงินมากแล้ว แม่ก็ซื้อกับข้าวดีๆ มาทำให้ลูกกิน ไม่ช้าหรือลูกจะอ้วนขึ้น อดทนเอาหน่อยนะลูกนะ เพื่อนเขาเ้าเล่นนะ อย่าไปถือสาเขาเลย”

“มันตลกผมนะแม่ ไม่ใช่กระเซ้าเล่นหรือ ผมจะไม่ไปโรงเรียนแล้วล่ะ”

“ไม่ได้ซีลูก” แม่ร้องเสียงหลง “โธ.... ก้องของแม่ ปีนีลูกเรียนอยู่ชั้น ป. ๔ แล้ว กัดฟันทนอีกนิดเดียวลูกก็จะเรียนจบ แล้วเราก็อายมากิดกันใหม่เมื่อลูกจบ ป. ๔ แล้ว... เรื่องแค่นี้ลูกอย่าท้อแท้เลย แม่รับรองว่าอีกเดือนเดียวลูกจะอ้วนปึ่เซียวละ”

“ งั้นให้ผมหยุดเรียนตอนนี้นก่อนเป็นไง เพื่อนเลิกถูกแล้ว ค่อยไป ”

แม่สายหน้า “ไม่ได้.... ก้อง ลูกขาดเรียนแล้ว ลูกก็จะเรียนไม่ทันเพื่อน ”

ก้องน้ำตาคลอ “โอ้....ผมไม่มีความสุขเลย แม่ครับ ”

เขากัดฟันไปโรงเรียนได้สองวัน ต้องนั่งร้องไห้ ทำไมนะ เพื่อน ๆ จึงใจร้ายนัก เขียยตหยาม ทำท่าทางล้อเลียนเขาต่าง ๆ นานา ยิ่งเห็นเขาร้องไห้....ยิ่งชอบใจ เขากลายเป็นตัวตลกไม่เพียงแต่ในชั้นเรียนเท่านั้น เพื่อนในชั้นยังไปชักชวนเด็กชั้นอื่น ๆ มาช่วยกัน หัวเราะเยาะเขาก็ก มีครูสมพรคนเดียวคอยขัดขวางห้ามปราม และชี้แจงให้เพื่อน ๆ เขาฟังอยู่เสมอว่า

“ ก้องเขาเป็นเพื่อนใหม่ พึ่งมาเข้าเรียนได้ ๒—๓ วัน พวกเธอมาล้อเขาเล่นอย่างนั้นเขาก็ต้องเสียใจ ก้องเขาขอม เขาก็ไม่มีโรคภัยอะไร ไม่ช้าเขาก็จะอ้วนขึ้น พวกเธออย่าใจร้ายทรมานเพื่อนเลย เลิกล้อเลียนเขาเสีย เดี่ยวเขาเกลียดโรงเรียน ไม่ยอมมาโรงเรียน เราก็จะได้ชื่อว่าเป็นคนไม่ดี ทำให้เพื่อนหมดความสุข จนต้องหนีโรงเรียน ”

มีคนเชื่อฟังครูสมพรอยู่ ๔—๕ คน นอกนั้นเวลาลับหลังครูก็เหมือนเดิม

ก้อง..... ขมขื่น หมดความสุข

เขาเกลียดโรงเรียน....เกลียดเพื่อน!

เมื่อวานนี้ท้องหนีโรงเรียน ไปอยู่ที่สนามเด็กเล่น แม่กับครูสมพรก็วิ่งไปตามให้ไปโรงเรียน แม่ร้องให้อ้อนวอนเขา ปล่อยให้ไปอยู่นาน ก้องจึงยอมตามครูไป

ครูสมพรพาก้องเข้าไปในห้องครูใหญ่ร้องแล้วขออนุญาตทำโทษเด็กที่ล้อเลียนก้อง ครูใหญ่พูดว่า “อย่าไปทำโทษเลย เพราะถ้าทำแล้ว เด็กพวกนั้นอาจจะเลิกล้อ แต่จะผูกใจโกรธก้อง ยิ่งจะทำให้หมดความสุขมากขึ้น” ครูใหญ่หันมาทางก้องซึ่งยืนสะอื้นอยู่ข้างๆ “ก้อง...เธอจะต้องพยายามทำอะไรสักอย่างหนึ่งให้เพื่อน ๆ เขานับถือให้เขาเลื่อมใสเธอจนเลิกล้อเลียน” ครูใหญ่เอื้อมมาลูบไหล่เล็ก ๆ ผนมแห่งของก้องเบาๆ “ครูจะคอยเอาใจช่วยนะก้องนะ เรียนให้เก่งๆ ให้เพื่อนเขากลับเสียวนะ”

แต่... ก้อง...เรียนไม่รู้เรื่อง....ไม่มีจิตใจจะเรียน

เพื่อนใจร้าย!

วันนี้ แม่ส่งถุงหนังสือ...กล่องข้าว...ขวดน้ำให้ พร้อมกับพลบโยนเช่นเคย

“อดทนนะลูกนะ ก้องของแม่ เขาจะล้อลูกไปไม่ได้อีกนานหรอก”

ก้องนำตาลอ เขาเดินมายืนนั่งเลอยู่ตรงทางแยก

แล้ว.... ความคับแค้น.... ขมขื่น.... ก็ชนะ.... ก้องไม่ไป
โรงเรียน!

เขามุ่งสู่ชายทุ่ง ไกลจากบ้านและโรงเรียนลิบลิบ

ปีนขึ้นมายู่บนต้นมะขามสูงๆ อย่างนี้ ไม่มีใครตามพบแน่
ก้อง... ทอดสายตามองลงไปเบื้องล่าง ทันใดนั้นเขาก็แลเห็น

ชายกลางคนสองคนกำลังเดินกลุ่มมาที่ต้นมะขาม!

ก้องใจหายวาบ นิ่งตัวแข็งนิ่ง ใครมาตามจับตัวแล้ว!

ชายทั้งสองไม่ได้แหงนหน้าขึ้นมาบนต้นมะขาม ดูเหมือนเขา
กำลังโต้เถียงกัน

เมื่อเขาทั้งสองมาหยุดยืนใต้ต้นมะขาม ก้องก็ได้ยินเสียงพูด
กันเบาๆ ว่า

ชายคนผิวดำผมหยิกพูดว่า “แก...มันประมาท...ประมาท
ไม่ได้นะไอ้นายอำเภอคนนี้”

“ฉัน...ไม่ประมาทหรอก เล่าให้พี่ฟังว่ามันไสนัก...ไสนัก
ไอ้สมมันทำสนิทมากไม่มีใครสงสัยเลย แถมนายอำเภอกับคุณนายชอบ
มันเสียด้วยซี... บอกคนต่อไปเถอะน่าลูกพี่... จากนายอำเภอแล้วใคร
จะเป็นศพต่อไป?”

“ไอ้ครูใหญ่ร่งนะซี.....”

ก้องตกใจสุดขีด ยกขาผอมๆ ทั้งสองข้างขึ้นโดยเร็ว ขา
เจ้ากรรมข้างหนึ่งก็เหยียบกิ่งแห้งหักตึงเฉาะ

ชายสองคนเงยหน้าขึ้นมองอย่างรวดเร็ว

“เอ๊ะ...คนหรือลิง?” เจ้าคนอ้วนตาพองร้องขึ้นเบาๆ

“เด็ก...แต่มันผอม...” คนดำผมหยิกพูด พลางจ้องมอง
มาที่กองเขม็ง “ลงมาเสียทีๆไอ้เด็กน้อย ม่ายันเ็งจะลำบาก”

กองร้องไห้โฮ

“เงียบนะ..... ปีนลงมา....เ็งเสือกขึ้นไปอยู่บนนั่นตั้งแต่
เมื่อไหร่?” คนอ้วนทวาดอย่างเกรียวกราด

คนดำอุเบาๆ “อย่าไปตุ้มมัน...ค่อยๆพูดก็ได้...” แล้ว
แหงนหน้าขึ้นเรียกกองอีก

“ลงมาเถอะไอ้หนู...เ็งไม่ต้องกลัว ถ้าเ็งอยู่บนนั่นซีเ็ง
จะลำบาก ถ้าลงมาแล้วจะโชคดี”

เจ้าอ้วนใจร้อน รีบปีนขึ้นไปคว่ำร่างอันเบาหวิวของกองลงมา
ทันที

“เด็กนักเรียนเสียด้วยซี เ็งมาอยู่ที่นี้ทำไม?”

กองสะอื้น “ผมเกลียดโรงเรียน”

“เอ๊ะ! เหมาะซะละ!” ชายสองคนร้องขึ้นพร้อมกัน

“เมื่อข้าเล็ก ๆ ข้าก็เกลียดโรงเรียน.....เ็งกับข้าก็เป็นพวก
เดียวกันสินะ”

คนดำผมหยิกหัวเราะร่วน ล้วงกระเป๋ากางเกงดึงธนบัตรสีแดง
ออกมาปึกหนึ่งส่งให้กอง

“ข้าชอบเอ็ง...เอ็งชื่ออะไรนะ?”

ก้องกระซิบเสียงแห้ง... เบา....เหมือนกระซิบมาจากที่ไกล
แสนไกล....“ผมชื่อ ก้อง”.....

คนอ้วนหัวเราะคิกคัก คนผิวดำเขม็งตา ยื่นส่งเงินให้ก้อง
ถึงมือ

“เอาเงินไปใช้ซื้อไอ้หนู ข้ามีเงินเยอะ ชอบใจใครข้าให้...”

ก้องนึกไปถึงเพื่อน ๆ ในห้องเรียนเออ....เอาเงินนี้ไป
แจก เขาคงเลิกถูถูกเหยียดหยาม เลิกล้อเลียน.....ก้องเอื้อมมือ
อันสั้นเทาไปรับ แล้วยกมือไหว้ขอบคุณ

“พรุ่งนี้เพล เอ็งมาพบข้าที่อีกนะก้อง จะให้เงินอีก...วันนี้
เอ็งรีบกลับบ้าน เอาเงินไปให้แม่ไป...แล้วที่พวกข้าพูดอะไรกันเล่น
อย่าไปเล่าให้ใครฟังนะ ม่ายังเอ็งไม่ได้เงินใช้อีกแน่...เดี๋ยวอย่าพึ่ง
ไป....บ้านเอ็งอยู่ไหน....?”

กว่าจะถึงประโยคสุดท้าย ก้องก็วิ่งตัวปลิวลับไปแล้ว

เขาวิ่ง.....วิ่ง.....จนเกือบถึงบ้าน นึกขึ้นมาได้ว่าลืมถุง
หนังสือแต่ไม่กล้ากลับไปเอา เขาคงกลัวคนขับตึกที่นั่นออกมานับ.....
ไอ้ไอ้...โบละร้อยสิบใบ...สิบ สิบ เป็นร้อย...สิบร้อยเป็นเท่าไร
....พันบาท....พันบาท!

ก้องซนไปบนบ้านหลังเล็กของเขา....หัวใจเล็ก ๆ เต้นตลก
.....แม่ไม่อยู่บ้าน คงเอาเสื้อผ้าไปส่งเจ้าของ ก้องกระหยิ่มยิ้มย่อง...

คว่ำกระตาดดินสอมาลองหารดูว่า เงิน ๑,๐๐๐ บาท แบ่งให้เพื่อน
สี่สิบคน จะได้คนละเท่าไร คนละ ๒๕ บาท ...ไม่เลว....เขาง
เลิกล้อก้องแน่

แม่กลับมาจะเล่าให้แม่ฟัง

ก้องนอนกอดเงินด้วยหัวใจอึมอึม...นึกทบทวนเหตุการณ์ที่
ผ่านมา

...จากนายอำเภอแล้ว ใครจะเป็นศพต่อไป.....ครูใหญ่รง!

ก้องสะตูดใจ...ถ้าเช่นนั้นพวกนี้ก็ไม่ใช่คนดีแน่...ก้องผอม
จนเพื่อนว่า คราวนี้ก้องต้องคบคนชั่ว เขายังจะว่าหนัก แม่จะต้อง
เสียใจมากกว่าเขาหนีโรงเรียน

ก้องเคยได้ยินเรื่องราวของผู้ก่อการร้ายมาหลายครั้งแล้ว

ถ้าเช่นนั้นเจ้าคนผิวดำผมหยิก กับคนอ้วนตาพองสองคน
ต้องเป็นพวกผู้ก่อการร้ายเป็นแน่แท้

นายอำเภอ...แล้วก็...ครูใหญ่รง ผู้เคยพูดว่าจะเอาใจช่วย
เขา!

ก้องไม่รอช้าอีกต่อไปแล้ว แหงนหน้าดูตะวันก็รู้ว่าโรงเรียน
ยังไม่เลิก

เขาลงจากบ้าน...มองซ้ายมองขวา...แล้ววิ่งต่อไปโรงเรียน
ทันที

สองวันต่อมา.....

เข้าวันนั้น เมื่อโรงเรียนเข้าแล้ว ระฆังก็ดังรัวให้นักเรียนเข้าห้องประชุม พวกนักเรียนซุบซิบกัน สีหน้าตื่นเต้นยินดี เมื่อนักเรียนเข้าห้องประชุมเรียบร้อยแล้ว นายอำเภอก็มาถึงพร้อมกับข้าราชการและนายตำรวจอีกหลายคน

ครูใหญ่เร่งเดินนำเข้าไปในห้องประชุม หลังจากนักเรียนลูกชั้นยืนทำความเคารพแล้วก็กล่าวว่า

“นักเรียนทั้งหลาย คงจะได้ทราบข่าวอันน่าตื่นเต้นยินดีแล้วว่า ทางราชการได้จับผู้ก่อการร้ายได้ทั้งหมดแล้วห้าคน ทั้งนี้เพราะเพื่อนของเราคนหนึ่งเป็นผู้ที่กล้าหาญ และมีความรักชาติบ้านเมืองมากกว่าความเห็นแก่เงินสินจ้างรางวัล เขาจึงได้รับมาบอกครู พร้อมทั้งนำเงิน ๑,๐๐๐ บาทมาให้ ครูก็ไปเรียนให้ท่านนายอำเภอทราบเมื่อวานนี้ตอนเพล จึงได้ไปดักจับผู้ก่อการร้ายที่ต้นมะขามชายทุ่งได้สองคน และจับได้ภายหลังอีกสามคน เพื่อนของเราคนนี้เป็นผู้ที่ควรสรรเสริญเป็นอย่างยิ่ง ได้นำความภาคภูมิใจและเกียติยศอันสูงสุดมาให้แก่โรงเรียนของเรา” ครูใหญ่ปรบมือ ผู้ที่อยู่ในห้องประชุมทั้งหมดก็ปรบมือเกรียวกราว

แม่ของก้องซึ่งนั่งอยู่แถวหน้าน้ำตาไหล ก้องยิ้มแบบ

ครูใหญ่พยักหน้าเรียกก้องให้เดินไปหานายอำเภอ ซึ่งขณะนั้นออกมายืนอยู่หน้าห้องประชุม ก้องลุกขึ้น ท่ามกลางเสียงเพื่อน ๆ ซุบซิบสรรเสริญชมเชย

เขาเดินออกมาคำนับนายอำเภอแล้วยืนนิ่งอยู่

“เธอชื่ออะไร....ผู้กล้าหาญ” นายอำเภอถามเสียงกังวาน
 ก้องตอบด้วยเสียงอันชัดเจน ภาควิมิที่สุกว่า
 “ผมชื่อ ก้อง”

เพื่อนๆในที่ประชุมปรบมือตังก้อง พร้อมกับร้องไชโย
 ก้องมีความสุขที่สุดนับแต่วันนี้เป็นต้นมา
 แน่นนอน.... เขาอ้วนขึ้น!

เกณเฑาะว์ พานิช. เขียนตามเนื้อความในเอกสารของกรมป่าไม้
พนัส สุวรรณะบุญย์ ปา:กอบภาพ

ฝึกถึงทำไม้
ปลูกเพื่อประดับ
กันแสงสุริยา

ขอเชิญเด็กไทย
ในด้านคุณค่า
ทากแต่งเคหา
ด้ายเพาร่วมเย็น

ใช้ฟืนก็ได้
เพื่อได้ไม้ขาย.
ป้องกันลำเค็ญ

ปลูกเพื่อใช้ไม้
หุงต้มจำเป็น.
กั้นเขตให้เห็น
ขโมยลักของ

กันดินลุ่มจม
รากยึดเหนี่ยวดิน
มิให้ลอยล่อง

บ้างปลูกกันแหลม
ก็สุมใจปอง
ถึน้ำล้นคลอง
ตามน้ำเซาะพัง

ชุมชุนโดยตรง
ฝระน้ำเซาะ
หน้าดินจึงยัง

บ้างมีประสังค์
ก็เฝ้าหวง
ต้นเกาะยบยง
อยู่ได้ด้วยดี

การปลูกพฤษภา
แล้วแต่มีงหมาย
เด็กเด็กก็ดิดี

ที่บรรยายมา
ประโยชน์มากมาย
ปัญหาคลายคลี่
เห็นคุณหรือยัง

ต้นไม้ใหญ่ซึ่ง
จากรากถึงผล
จะเล่าให้ฟัง

ที่นี้มาถึง
ร่วมพากัน
ชื่นใจได้ชม
ลองแจกแจกดู

ทำยากได้
ทำกล่องสูบหรี่
นอกเนียงรุ

ราก ของต้นไม้
ประโยชน์มากอยู่
เจ้าที่ส่วยทร
ว่าไต่ถามน

ทำไม้บางพอ
เลยเกิดของไร่
ทั้งได้น้ำมัน

ล้วนที่เป็นทอ
ทั้งสกัดกลั่น
ถ่านไม้และชัน
อันอีกมากมี

ถ้ามากพอเพียง
น้ำเชื่อมทาหน้า
ผ้าผาต, ยาจิ

ว่าถึง น้ำเลี้ยง
ทำน้ำตาลดี
ส่วนเปลือกทำสี
บ้างมีน้ำมัน

เหตุการณ์หลากหลาย
 กลางต้นทำไฟ
 รัว, เรือน, เชื้อนกก้น.

ซึ่ง จากโคเรตัน
 ไม่เหลื่อมยาวสั้น
 ใช้สารพัด
 โทรเลข, ไฟฟ้า.

ถ้าซึกได้,
 หักให้กำยาน
 ตอนบนพฤษภาคม

ส่วน บ้างทำไม้
 ทำยางเบา,
 ใช้เผาอบฆ่า
 จัดทำไม้ท่อน

ลักทำอื่น
 ทำสิ่ง, น้ำฝาด,
 ผลิตภัณฑ์ไม้ท่อน

ไปทำถ่าน, ฝืน,
 สีย้อมผ้าพอน
 เสื่อกระตางเจ็งอ่อน
 ได้อีกหลากหลาย

ของใช้จกจก
เครื่องสำอาง, กระดม
อื่นอีกมากมาย

เช่นทำพลาสติก
กระดาด, ขวด, ฟิล์มถ่าย,
เส้นด้ายตัดคลุมกาย,
ถึงหลอดกาแฟ

เป็นยาสมุนไพร
อาจเป็นอาหาร,
เลือกใช้เปลี่ยนแปร.

ไปไม้บางชนิด
แก้โรคได้แน่.
ให้สารอย่างแท้,
ทั้งให้น้ำมัน

ทำส้อมผ้า,
สักดอกวิชิ
ดอกงามครามครัน

ดอกใช้ทำยา,
บางดอกกินกัน
จะมีน้ำมัน
ประดับบ้านเมือง

มีผากกระไร
รูปสิ่งามตา
รสอร่อยลือเลื่อง

ผลไม้เมืองไทย
หม่นเวียนนองเนือง
ค้าขายรุ่งเรือง
คนไทยเปรมปรีดี

คุณของพฤษภา
เด็กจงคิดเพิ่ม
จะเห็นว่าผี

ดังที่กล่าวมา
ยื่นย่อพาที่
ต่อเติมจากนี้
สุดที่พรรณนา

รารากบเห็นแก้ว
การกนอมแนบใจ
เหมือนอย่างลิงเฝ้า

เมื่อเห็นคุณแล้ว
อยู่ในหัตถา
ไม้แกลังข้างป่า
ทั้งแก้วล้ำคณ

คุณค่าหลายหลาก
จงสงวนรักษา
จงช่วยป้องกัน

เมืองไทยไม้ผาก
จงคิดสร้างสรรค์
อย่าเที่ยวฟาดฟัน
ต้นไม้ปลอดภัย

สารคดี ประวัติศาสตร์ไทย ศรีสุทโธ สร้อย:

รูปหินอ่อนที่อนุสาวรีย์พระนางเรือล่ม

ผู้ที่ไปชมพระราชวังบางปะอินส่วนมากจะต้องไปที่อนุสาวรีย์สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์หรือที่คนทั่วไปเรียกกันว่าพระนางเรือล่ม เมื่อเดินข้ามสะพานไปถึงบริเวณนั้นจะเห็นอนุสาวรีย์ ๒ แห่งใกล้ ๆ กัน แห่งหนึ่งมีรูปคนสลักด้วยหินอ่อนครึ่งตัว หันหลังให้เสาสี่เหลี่ยมด้านละรูป เป็นสตรีวัยกลางคน ๒ รูป เด็กชาย ๒ รูป เด็กหญิง ๑ รูป อนุสาวรีย์อีกแห่งหนึ่งเป็นหลักสี่เหลี่ยมใหญ่ มีคำจารึกไว้อาลัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งมีต่อสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์

มีคนเป็นอันมากเข้าใจว่ารูปสตรีนั้นคือสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ รูปเด็กหญิงคือสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมมณเฑียรวิมลและเด็กชายที่เป็นผู้อ่อนวัยที่สุดคือพระกุมารในพระครรภ์ แต่หาไม่ได้ว่า เด็กชายที่เหลืออยู่อีก ๑ รูปจะเป็นใครที่เสียชีวิตในคราวนั้น

ความจริงรูปหินอ่อนทั้ง ๔ นั้นไม่ใช่รูปของเจ้านายที่สิ้นพระชนม์ในคราวที่เรือล่ม เจ้านายทั้ง ๔ พระองค์สิ้นพระชนม์ที่กรุงเทพฯ ภายหลังเหตุการณ์เรือล่มถึง ๗ ปี การที่มีอนุสาวรีย์รวมกันก็เพราะสิ้นพระชนม์ในปีเดียวกันคือเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๐

รูปของสตรีนั้นคือ พระอรรคชายาเธอพระองค์เจ้าเสาวภาคณาภิรัตน์ เป็นพระอรรคชายาของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระกุมารีและพระกุมาร ๒ พระองค์เป็นพระธิดาและพระโอรสของสมเด็จพระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรี พระบรมราชินีนาถ ทั้ง ๓ พระองค์สิ้นพระชนม์ในปีเดียวกัน ในเวลาใกล้เคียงกัน และยังทรงพระเยาว์อยู่ ดังจะได้เรียงลำดับพระชันษาดังนี้

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าพาหุรัตมณีมัย พระชันษา ๑๐ ปี

สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้าตรีเพชรรัตมธำรง ,, ๗ ปี

สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้าสิริราชกุมารี ,, ๓ ปี

นอกจากนี้แล้วยังมีพระธิดาอีกพระองค์หนึ่งซึ่งสิ้นพระชนม์ในวันประสูติในปีเดียวกันนี้อีก นับว่าสมเด็จพระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรี พระบรมราชินีนาถได้ประสบความวิปโยคอย่างใหญ่หลวง เพราะพระโอรสและพระธิดาสิ้นพระชนม์ปีเดียวกันถึง ๔ พระองค์

น้ำเสวยของพระพุทธเจ้าหลวง

ในการออกพระนามพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีบุคคลเป็นอันมากออกพระนามอย่างสั้น ๆ ว่า รัชกาลที่ ๕ บ้าง พระพุทธเจ้าหลวงบ้าง เพื่อให้เยาวชนสมัยนั้นได้คุ้นกับพระนาม พระพุทธเจ้าหลวง จึงขอนำมาใช้ในที่นี้แทนการออกพระนามอย่างอื่น

ในสมัยที่ยังไม่มีการประปา คนไทยส่วนใหญ่นิยมดื่มน้ำฝนบ้าง น้ำต้มบ้าง ส่วนใหญ่ที่ไม่ดื่มน้ำเย็น ก็มักต้มน้ำเพื่อชงใบชาหรือชงกับสิ่งอื่นๆ เช่น เม็ดชุมเห็ดหรือมะตูม เป็นต้น ส่วนผู้ที่ไม่มีเวลา หรือไม่กลัวเชื้อโรคก็ดื่มน้ำจากบ่อหรือแม่น้ำลำคลองได้อย่างสบาย

พระพุทธเจ้าหลวงไม่โปรดน้ำฝนแต่โปรดน้ำจากแม่น้ำเพชรที่จังหวัดเพชรบุรี นับว่าเป็นแหล่งน้ำที่ค่อนข้างไกลจากกรุงเทพฯ ในสมัยนั้น เมื่อผู้เขียนอายุประมาณ ๑๐ ขวบ คุณพ่อรับราชการเป็นผู้พิพากษา หัวหน้าศาลจังหวัดเพชรบุรี จำได้ว่าชาวเมืองเพชรเคยพาไปนอกเมืองค่อนข้างไกล เพื่อไปดูสถานที่ซึ่งเคยตักน้ำจากแม่น้ำสำหรับใช้เป็นน้ำเสวยส่งมากรุงเทพฯ ผู้เขียนไม่ทราบเหตุผลว่า เหตุใดจึงต้องเสวยน้ำเพชร และไม่เคยมีผู้ใดอธิบายให้ฟัง ความสงสัยจึงต้องเก็บไว้จนลี้ม

ต่อจากนั้นมาประมาณ ๓๐ ปี จึงได้อ่านหนังสือเล่มหนึ่งชื่อ ปกิณณะ ในรัชกาลที่ ๕ พิมพ์แจกในการทำบุญฉลองอายุครบ ๘๐ ปี ของมหาเสวกเอกพระยาบุรุษรัตนราชพัลลภ (นพ ไกรฤกษ์) เล่าถึง

น้ำเสวยที่นำมาจากจังหวัดเพชรบุรี และต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๐๑ ก็มีหนังสืออีกเล่มหนึ่งพิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพของท่านผู้หนึ่งในหนังสือเล่มนี้มีสำเนาพระราชหัตถเลขาของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับน้ำเสวยและน้ำจากจังหวัดเพชรบุรีอีกด้วยนั้นจึงพอจะได้ความว่า เหตุใดจึงโปรดน้ำแม่น้ำเพชรยิ่งกว่าน้ำชนิดใด ๆ ทั้งสิ้น

ถ้าพระพุทธรเจ้าหลวงประทับในกรุงเทพฯ ไม่เสวยน้ำโชดา น้ำแร่หรือน้ำกลั่นใด ๆ เสวยแต่น้ำเพชรเท่านั้น เว้นเสียแต่เสด็จไปในที่ ๆ นำน้ำเสวยไปไม่ได้จึงจะเสวยน้ำอย่างอื่น รับสั่งว่าน้ำเพชรเสวยแต่น้อยก็อิ่มและอร่อย ถ้าเสวยน้ำอย่างอื่นต้องเสวยมากและไม่สิ้นความกระหาย ทำให้พระนาภีอืด

พระองค์ทรงจำรสของน้ำเพชรได้แม่นยำ ถ้าจะมีผู้ใดเอาน้ำอย่างอื่นปลอมมาถวายก็จะทรงทราบทันที พระองค์ได้พิสูจน์ให้พวกมหาดเล็กได้เห็นประจักษ์โดยให้หาขวด ๔ ใบ ใส่ น้ำชนิดต่าง ๆ ๓ ใบ น้ำเพชร ๑ ใบ แล้วรินถวายทีละใบ เมื่อทรงอมน้ำครบทั้ง ๔ ชนิดก็เลือกถูกว่าขวดใบไหนเป็นขวดน้ำเพชร ดังนั้นถ้าผู้ใดนำน้ำชนิดอื่นซึ่งไม่ใช่ น้ำเพชรไปถวายก็ต้องทรงทราบทุกครั้ง

วิธีการที่จะนำน้ำเพชรมากรุงเทพฯ ก็เป็นเรื่องที่น่าสนใจมาก สถานที่ซึ่งตักน้ำนั้นอยู่ห่างไกลจากชุมชน ไม่มีบ้านเรือนราษฎรอยู่ใกล้เคียง น้ำซึ่งไหลมาถึงตำบลแห่งนี้เป็นน้ำใสสะอาด

เพราะไหลผ่านกรวดทราย ไม่มีดินโคลน การตักน้ำเสวยอยู่ในความ
รับผิดชอบของเจ้าเมืองซึ่งปัจจุบันนี้เรียกว่าผู้ว่าราชการจังหวัด เมื่อ
ได้นำมาแล้วต้องนำมาต้มแล้วกรองด้วยหม้อกรองน้ำอีกครั้งหนึ่งจึง
เป็นน้ำที่บริสุทธิ์ เจ้าหน้าที่จะนำน้ำที่กรองแล้วลงบรรจุตุ่มเคลือบ
ใช้ผ้าขาวปิดปากตุ่ม แล้วจึงใช้ฝาตุ่มปิดทับอีกชั้นหนึ่ง ครั้นแล้วก็นำ
ตุ่มเหล่านั้นบรรทุกลงเรือขนมากรุงเทพฯ

เมื่อถึงกรุงเทพฯ ก็มีเจ้าพนักงานเก็บรักษาด้วยความรับผิดชอบ
อย่างสูง เจ้าหน้าที่รักษาน้ำเสวยจะนำน้ำไปมอบให้เจ้าหน้าที่และ
มหาดเล็กผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับน้ำเสวยเป็นคราวๆไป

ถึงอย่างไรก็ตามยังไม่มีผู้ใดเคยอธิบายในที่ใดว่า เหตุใดน้ำที่
จังหวัดเพชรบุรีจึงมีคุณสมบัติสูงกว่าน้ำชนิดอื่น ๆ ขอมอบให้เยาวชน
ผู้สนใจได้ค้นคว้าหาเหตุผลต่อไป.

ภาษิตพิศวง

ภาษิตไทย เป็นมรดกตกทอดจากบรรพบุรุษมาถึงลูกหลานไทยในปัจจุบัน ถ้าเราพิจารณาภาษิต คำพังเพย และสำนวนไทยให้ดีๆ จะเห็นว่า มีความคิดดีๆ และความหมายที่คมคายซ่อนอยู่เป็นอันมาก บางบทก็มีอารมณ์ขันแฝงอยู่ด้วย ที่น่าสังเกตก็คือ ภาษิต คำพังเพย และสำนวนเหล่านี้ส่วนมากมีเสียงสัมผัสคล้องจองกัน เราผู้เป็นลูกหลานไทยจึงน่าจะรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้รับมรดกนี้ไว้ และน่าจะช่วยกันรักษาไว้ให้ยั่งยืนตลอดไป

นอกจากเป็นสมบัติล้ำค่าแล้ว ภาษิต คำพังเพย และสำนวนต่างๆ เหล่านี้ยังให้ความบันเทิงแก่เราอีกด้วย หากเรารู้จักหาวิธีเล่นสนุกกับคำประเพณี ในที่นี้จะขอเสนอวิธีเล่นสนุกกับภาษิตไทยสัก ๓ วิธีดังต่อไปนี้

วิธีที่ ๑ สำนวนชวนต่อ

มีสำนวนที่เป็นกลุ่มคำซ้อนอยู่มากมาย ประกอบด้วยคำ ๔ คำ คำที่ ๒ และที่ ๓ มีเสียงสัมผัสกัน

วิธีเล่น ให้คนหนึ่งเป็นผู้กล่าวนำขึ้นด้วย ๒ คำแรก แล้วให้คนอื่น ๆ ต่ออีก ๒ คำให้จบ อาจให้ต่อทีละคน หรือต่อพร้อมกัน หรือแบ่งเป็น ๒ พวก ผลัดกันต่อก็ได้ ฝ่ายไหน หรือคนไหนต่อผิดก็หักคะแนน ฝ่ายไหนหรือคนใดคะแนนรวมมากที่สุดนะ ทั้งตัวอย่างต่อไปนี้

กล่าวหาญ.....	จองทอง.....	ต้อนรับ.....
ก่อกรรม.....	เจ็บไข้.....	ทางหนี.....
เก็บหอม.....	จุดหมาย.....	น้ำใส.....
โกหก.....	ฉกชิง.....	บุกป่า.....
ขวัญหนี.....	ฉุดฉาด.....	บอกเล่า.....
ข้าวตอก.....	ชอบมา.....	ไปมา.....
ข้าวยาก.....	ซื้อเสียง.....	เป่าปี่.....
เคารพ.....	ชักใช้.....	พักผ่อน.....
คลุกคลี.....	คันรน.....	มั่งร้าย.....
ง่วงเหงา.....	คุคำ.....	รวรอบ.....
เงยหน้า.....	ตีมือ.....	สุดหล้า.....

หมายเหตุ ถ้าคิดไม่ออก ดูเฉลยหน้า ๖๗

ระปะนีย์ นาคทรพ ผู้รวบรวม

วิธี ๒ ปริศนาตาราง

ขีดตารางเป็นช่องๆ ตามแบบ ๑ และแบบ ๒ แล้วให้ผู้เล่น
แข่งขันกันหาคำมาเติมใน ช่องว่างให้เป็นภาษิต หรือคำพังเพยให้
ถูกต้อง

แบบ ๑

	ไฟ	ลุ่ม	ซอน	
	แมว	นอน	หวด	
อด	เปรี้ยว	ไว้	กิน	หวาน
ดี	งู	ให้	กา	กิน
๑	ถ่าน	ไฟ	เก่า	๕
	เมา	หัว	งู	
	๒	๓	๔	

แบบ ๒

			กั้	ก่า	ได้	ทอง			
		ป๋ม	กั้	ตาย	คลาย	กั้	รอด		
	คั้	ที่	อยู่	ได้	คั้	ใจ	อยู่	ยาก	
ลั้	เท้า	ยัง	รู้	พลาด	นั้	ปราชญ์	ยัง	รู้	ปลั้
ดู	ข้าง	ให้	ดู	หาง	ดู	นาง	ให้	ดู	แม่
	เพื่อน	กิน	หา	ง่าย	เพื่อน	ตาย	หา	ยาก	
		ยุ	ให้	ร่า	ดำ	ให้	รู้		
			น้ำ	นั้	ไหล	ลั้			

หมายเหตุ อาจให้ตีตารางในกระดาษ และเว้นช่องว่างไว้ทั้งหมดให้เติมคำ หรือเขียนคำบางคำไว้ในบางช่องตามแนวนอน หรือ แนวตั้ง หรือ แนวทะแยง ก็ได้ แล้วแต่จะเห็นเหมาะสมและให้เติมคำในช่องที่เหลือ

วิธีที่ ๓ บันไดสามัคคี

ให้บรรจุคำลงในช่องว่างให้ครบตามจำนวนช่องของแต่ละแถว
ช่องใดมีเครื่องหมาย ๐ แสดงว่า มีคำที่มีเสียงสัมผัสรับส่งกันระหว่าง
วรรค ซึ่งจัดไว้เป็นคู่ๆ เช่น ก ข ค ง ฯลฯ ดังตัวอย่าง

ก	เพชร		๐						
ข	๐	ใน							
ค	จุด		ทำ	๐					
ง	มาก	๐		ความ					
จ		งู				คอ	๐		
ฉ		๐	ตาย		ปาก				
ช	หวาน			ชม		๐			
ซ		ก็	๐		ก็				
ญ	กว่า		จะ			ก็	๐		
ด	ช้า		๐	พรา			งาม		
ต		ลอค			ห่าง			เส้น	๐
ท			ปลา	๐		เย็น			
น	ไฟ			นอน		เย็น			ตาย
		วัว		หาย			เข้า		
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙

หน้า	ปาก	คอ
หนาม	บอ	อก

คอ สัมผัสกับ บอ

หมายเหตุ ถ้าคิดไม่ออก คุณเลยได้ที่หน้า ๖๗

เฉลย ภาษิตพิศวง

๑. สำนวนชวนต่อ

กล้าหาญชาญชัย	จงทองพองขน	ท่อนรับขับสู่
ก่อกรรมทำเข็ญ	เจ็บไข้ได้ป่วย	ทางหนีทีไล่
เก็บหอมรอมริบ	จุดหมายปลายทาง	น้ำใสใจจริง
โกหกพกลม	ฉกชิงวิ่งราว	บุกป่าฝ่าดง
ขวัญหนีดีฝ่อ	ฉุดฉาดบาดตา	บอกเล่าแก่สืบ
ข้าวตอกตอกไม้	ชอบมาพากล	ไปมาหาสู่
ข้าวยากหามากแพง	ชื่อเสียงเรียงนาม	เป่าปี่สืซอ
เคาะพนบนอบ	ชักใช้ไล่เลี้ยง	พักผ่อนหย่อนใจ
กลุกกลีตีโมง	คั่นร่นชวนชวย	มุ่งร้ายหมายขวัญ
ง่วงเหงาหาวนอน	ทุ่ด่าว่ากล่าว	รวบรอบขอบชิด
เงยหน้าอ้าปาก	ตีฆ้องร้องป่าว	สุดหล้าฟ้าเขียว

๒. บันไดภาษิต

ก. เพชรในถม	ข. กมในฝัก
ค. จูตได้ตำตอ	ง. มากหมอมากความ
จ. ขว้างงูไม่พ้นคอ	ฉ. ปลาหมอตายเพราะปาก
ช. หวานเป็นลมขมเป็นยา	ซ. ชิงกั๊ว ช่ากั๊ว
ญ. กว่าถั่วจะสุกกากั๊วไหม้	ด. ช้าช้าได้พราสงเล่เมงาม
ต. ถีลอคตาข้างห่างลอคตาเส้น	ถ. น้ำร้อนปลาเป็นน้ำเย็นปลาตาย
ท. ใฝ่ร้อนจะนอนเย็น	ด. ใฝ่เย็นจะตื่นตาย
น. ความว้าวไม่ทันหาย	ความควายเข้ามาแทรก

เล็กเลี้ยงนก

พี่อุบตีนเกิดพี่สว่างแล้ว เสียงแจ้วแจ้วจ๊อกเจียนนกเรียกหา
 ลูกหุงข้าวให้เล็กกินเล็กจะพา เอาข้าวปลาที่เหลือเผื่อมันกิน
 นกน้อยเอ่ยรอก่อนอย่าร่อนลง ประเทียวกงได้กินกันอย่าผันผิน
 ข้าวเราเหลือเมื่อกินแล้วจึงแกล้วบิน ลงสู่ดินกินให้ใจสำราญ
 พี่อุตตีนพันตัวยังงัวเงีย เพราะอุเพลียนอนตึกนิกผันหวาน
 อุตุหนึ่งชายยามาคืนวาน จำใจกลานออกมาคว้างงานทำ
 รีบติดไฟในเตาเอาหม้อตั้ง น้องเล็กนัยคอยท่าคุ่น่าช้า
 รอเอาข้าวที่เหลือเจอกับรำ เพื่อขย่ำเลี้ยงนกน้อยหลายร้อยตัว
 อุกับเล็กดีใจให้ข้าวสัตว์ ปฏิบัติทางบุญเกิดทุนหัว
 มีเมตตาการุณไม่ชุ่นมัว ความดีชั่วอยู่ที่กรรมกระทำเอย

ขอฝากคุณหนูในวันเด็กว่า “หนูจำอย่ารังแกนก”

โดย วีระ ไชยเดชะ

“อะไรกันจะ ตีเรก” ครูยุพาถาม “เธอทั้งสามนั่งลงแล้ว
เล่าให้ครูฟังก่อนว่าเรื่องอะไร ครูยังไม่ทันรู้เรื่อง จะตัดสินได้อย่างไร
ว่าของใครถูก”

ติเรกเขียนว่า	แท็กช
สารภีเขียนว่า	แท็กช
ประพันธ์เขียนว่า	แท็กช

“คุณครูเคยสอนว่าอักษรต่ำถ้าเป็นคำตาย เมื่อไม่มีเครื่องหมายวรรณยุกต์กำกับให้อ่านเป็นเสียงโท ถ้าจะให้ออกเสียงเป็นเสียงตรี

ให้ใช้วรรณยุกต์โทกำกับ ท เป็นอักษรต่ำ และคำนี้เป็นคำตาย เมื่อไม่มีวรรณยุกต์ก็เป็นเสียงโท แต่คำนี้ต้องออกเสียงตรี จึงต้องใช้วรรณยุกต์โทจึงจะถูก ของผมถูกใช้ไหมครับ คุณครู” ดิเรกถาม

“เดี๋ยวก่อน ครูจะยังไม่ตัดสิน สารภีอธิบายให้ฟังก่อนว่าทำไมเธอถึงว่า แท้ก็ช้ ถูก”

สารภีได้ฟังดิเรกอธิบายยกกฎเกณฑ์ ทำให้รู้สึกลังเลใจ จึงอธิบายตามความเห็นของตนอย่างไม่สู้มั่นใจนัก

“ดิฉันเห็นคำอื่น ๆ ที่เป็นอักษรต่ำคำตายเหมือนกัน ล้วนแต่ใช้วรรณยุกต์ตรีทั้งนั้น คำนี้จึงน่าจะใช้วรรณยุกต์ตรีด้วย”

ครูยุพาไม่ออกความเห็นอย่างไร แต่หันไปตามประพันธ์ต่อไป

“ถึงคราวของเธอละ ประพันธ์ ลองอธิบายไปซิ”

ประพันธ์ได้ฟังดิเรกอธิบาย ก็เกิดความลังเลใจเช่นเดียวกับสารภี แต่ก็ตอบครูยุพาไปตามจริง

“ผมจำกฎไม่ได้หรอกครับ แต่ผมเคยถามคุณพ่อ ท่านบอกให้เขียน แท้ก็ช้”

ครูยุพาไม่ตอบว่าอะไร แต่บอกให้นักเรียนทั้งสามช่วยกันเขียนอักษรสามหมู่หรือที่เรียกว่า ไตรยางศ์ ให้ครบบนกระดาน

อักษรกลางมี ๔ ตัว ก จ ฎ ฏ ด ต บ ป อ

อักษรสูง มี ๑๑ ตัว ข ฃ ฉ ฐ ถ ผ ฝ ศ ษ ส ห

อักษรต่ำ มี ๒๔ ตัว ค ฅ ฆ ง ช ฌ ญ ฑ ฒ ณท

ธ น พ ฟ ภ ม ย ร ล ว พ ฮ

“ต่อไป^๕ครูจะอธิบายให้ฟัง” ครูยุพาพูดหลังจากทั้งสามคน
 ช่วยกันเขียนเสร็จแล้ว “ข้อสำคัญนักเรียนจะต้องจำให้แม่นว่า
 พยัญชนะตัวใดอยู่ในอักษรหมู่ไหน อักษรแต่ละหมู่^๖ขึ้นเสียงทั้งคำเป็น
 และคำตายเป็นเสียงอะไร ผันได้กี่เสียง และผันแล้วเป็นเสียงอะไร
 ได้บ้าง เหล่านี้^๗นักเรียนจะต้องจำให้แม่น จึงจะเขียนไม่ผิด วรรณยุกต์
 มี ๔ รูปคือ ‘ ˊ ˋ ˊ ˋ + ส่วน ๘ เรียกว่า ไม้ไต่คู้ สำหรับทำให้ออก
 เสียงสั้นเข้า ตำราอักษรวิธีเล่มแรกจัดเป็นวรรณยุกต์ไม่แท้ เพราะ
 ไม่ได้ทำให้ผันในเสียงสูงต่ำได้ แต่อักษรวิธีตั้งแต่นับของเจ้าพระยา
 พระเสด็จสุเรนทราธิบดีเป็นต้นมา จัดเป็นรูปสระ เช่น เปน ถ้าจะให้
 เสียงสั้นก็ใส่ไม้ไต่คู้เข้าไปว่า เป้น แต่ถ้ามำไคมีรูปวรรณยุกต์อยู่แล้ว
 ก็ให้ลดไม้ไต่คู้ออก คงจะเห็นว่ารุงรังมากเกินไปกระมัง ตัวอย่างคำ
 เม้น, เสน่, เต้น, แว่น ฯลฯ ถ้าเขียนให้เต็มจะต้องเป็น เม้น,
 เสน่, เต้น, แว่น แต่มันเกะกะดังที่เห็นอยู่ จึงได้ลดไม้ไต่คู้เสีย
 แต่ออกเสียงสั้นเหมือนกับมีไม้ไต่คู้กำกับ ตัว ท เป็นอักษรต่ำและใน
 ที่นี้เป็นคำตาย ถ้าไม่มีวรรณยุกต์กำกับให้อ่านเป็นเสียงโท ดังที่ติเรก
 อธิบาย แทก อ่าน แถก (เสียงยาว) ถ้าเขียน แทก เป็นเสียงตรีจริง
 แต่จะต้องออกเสียงยาว คำนี้เป็นเสียงสั้นจึงต้องใช้ไม้ไต่คู้ว่า แทก^๘
 ดังที่คุณพ่อของประพันธ์บอกถูกแล้ว ส่วนที่สารภีบอกว่าเคยเห็น

อักษรตัวคำตายอื่นๆ ใช้วรรณยุกต์ตรีนั้น เธอเห็นคำอะไรบ้าง และเห็นที่ไหน ”

สารภีนั่งนึกอยู่ครู่หนึ่งจึงตอบว่า

“มีหลายคำค่ะ เช่น สมุดโน้ต เสื้อเชิ้ต แฝบ อayi โนะ โมะ โตะ ดิฉันอ่านพบในหนังสือพิมพ์บ้าง, เห็นภาพโปสเตอร์ข้างถนนบ้าง และเห็นประกาศโฆษณาสินค้าบ่อย ๆ ค่ะ ”

“ติเรก, เธอเข้าใจตามที่ครูอธิบายแล้วใช่ไหม?” ครูยุพาหันไปถามติเรก “ช่วยชี้แจงให้เพื่อน ๆ เข้าใจหน่อยสิว่าคำเหล่านี้ต้องเขียนอย่างไรจึงจะถูก ”

“สองคำแรกเป็นอักษรตัวคำตาย ฟันเสียงเป็นเสียงโท เมื่อจะให้ เป็นเสียงตรีต้องใช้วรรณยุกต์โท เป็น โน้ต, เชิ้ต ครับ ” ติเรกอธิบาย ส่วนคำที่สามเป็นอักษรตัวคำตาย ฟันเสียงเป็นเสียงโทเหมือนกัน แต่เป็นเสียงยาว เมื่อต้องการให้เป็นเสียงสั้นก็ต้องใส่ไม้ไต่คู้ เป็น แฝบ ส่วนคำสุดท้าย โนะ, โมะ ไม่ต้องใส่เครื่องหมายวรรณยุกต์ ใ้ไหมครับ เพราะถึงไม่ใส่เราก็อ่าน โนะ โมะ เป็นเสียงตรีอยู่แล้ว ”

“ดีมาก ติเรก เธอเข้าใจดีแล้ว ” ครูยุพาชม “นักเรียนจำไว้ด้วยว่า อักษรตัวเมื่อเป็น คำตาย และเป็น สระเสียงสั้น จะไม่มีเสียงสามัญเลย ถึงไม่มีเครื่องหมายวรรณยุกต์กำกับก็ต้องอ่านเป็นเสียงตรีเสมอไป เช่น คะ วิด ชัก พบ ถ้าใส่วรรณยุกต์เอก อ่านเป็น

เสียงโท เช่น ค่ะ ชัก ถ้าใส่วรรณยุกต์จัตวา อ่านเป็นเสียง จัตวา เช่น นะ ค่ะ เสียงเอกผันไม่ได้ และวรรณยุกต์โทตรีไม่ใช่เลย ส่วนอักษรต่ำคำตายสระเสียงยาว ก็ไม่มีเสียงสามัญเช่นเดียวกัน แต่ผันเสียงเป็นเสียง โท ดังที่ติเรกอธิบายแล้ว เช่น แพบ, โขก, ทวด ถ้าใส่วรรณยุกต์โทอ่านเป็นเสียง ตรี เช่น ชู้ด ชู้ด ถ้าใส่วรรณยุกต์จัตวา อ่านเป็นเสียง จัตวา แต่ไม่มีใครมีคำใช้ ส่วนเสียงเอกใช้ ห นำ แทน เช่น หมาก หวัด หวด”

“คุณครูคะ” สารภีถาม “เมื่อคำที่คิดนึกตัวอย่างมาผิดทุกคำ เหตุไรเขาจึงไม่แก้ไขให้ถูกเล่าคะ เพื่อคนจะได้ไม่จำไปเขียนผิดๆ”

“หนังสือพิมพ์เป็นงานรีบเร่งต้องทำแข่งกับเวลา จึงคงจะมีหลงหุลหลงตาบ้าง” ครูยุพาอธิบาย “ส่วนประกาศโฆษณาต่างๆ นั้นถึงแม้เขาจะรู้ภายหลังว่าผิด แต่ก็พิมพ์ไปแล้วเป็นจำนวนมากๆ ถ้าแก้ก็จะสูญเสียเงินไปเปล่าๆ และประชาชนก็คุ้นเคยกับชื่อเดิมมานานแล้วจึงต้องปล่อยเลยตามเลย ข้อสำคัญนักเรียนต้องไม่ถือคำในหนังสือพิมพ์, ภาพโปสเตอร์ หรือใบปลิวโฆษณาสินค้าเป็นบรรทัดฐานเมื่อสงสัยควรถามครูหรือผู้รู้ ดังที่เธอมาถามครูคำว่า แท็กซี่ เช่นนี้ดีแล้ว”

“คุณครูครับ ยังมีคำอื่นอีกไหมที่คนมักเขียนกันผิดบ่อยๆ” ประพนธ์ถาม

“เฉพาะการใส่วรรณยุกต์หรือไม่ไ้ก็ผิดบ่อย ๆ นั้นยังมีอีก
ส่วนมากเป็นคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ เช่น แ่งขาว ๆ ที่ครูใช้
เขียนกระดานอยู่^{นี้} พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้เขียน ซอด้ก

“คุณครูครับ” ดิเรกถามขึ้น “คำ^{นี้}เป็นอักษรต่ำคำตาย
เสียงยาว เขียนอย่าง^{นี้}อ่านฉ้อก (ยาว) ไซ้ไหมครับ ถ้าจะออกเสียงโท
ต้องเขียน ซอด้ก สิครับ ”

“เก่งมาก, ดิเรก ” ครูพูชม “ครูลืมบอกเธอไป คำที่มา
จากภาษาต่างประเทศไม่ใช่คำไทย ไซ้เขียนได้ ๒ อย่าง ก็จะได้
วรรณยุกต์ตามหลักเกณฑ์ที่ครูอธิบายแล้วก็ได้ หรือจะไม่ใส่วรรณยุกต์
เลยก็ได้ เช่น ซอด้ก เซ็ด โน้ต จะเขียนเป็น ซอด้ก เซ็ด โนต
ก็ได้ ”

“คำอื่นที่คนชอบเขียนกันผิด ๆ นอกจาก ซอด้ก มีคำอะไร
อีกคะ?” สารภีถาม

“มีคำหนึ่งเสียงคล้าย ซอด้ก แต่ออกเสียงสั้นกว่า คำ^{นี้}ต้อง
เขียน ช้อค แปลว่า ความสะอึกสะอื้น ยังมีอีก ๒ คำที่ชอบเขียน
ผิดบ่อย ๆ คือ สก๊อต สต๊อค ก ต เป็นอักษรกลาง เมื่อเป็นคำตาย
ทั้งเสียงสั้นเสียงยาวไม่มีเสียงสามัญ ถ้าไม่มีเครื่องหมายวรรณยุกต์ ให้
อ่านเป็น เสียงเอก ทั้งสั้น เช่น กะ ดาบ ตัด ถ้าใส่วรรณยุกต์ โท
ให้อ่านเป็นเสียงโท เช่น ก้าบ อ๊วก จ๊ะ ถ้าใส่วรรณยุกต์ตรี ให้อ่าน

เป็น เสียงตรี เช่น จีวัก แก๊บ ตุก ถ้าใส่วรรณยุกต์ จัตวา อ่านเป็น
เสียง จัตวา เช่น กัก ปุก ที่ครูอธิบายมานี้ เธอเข้าใจแล้วใช่ไหม
ประพันธ์ไปเขียนคำถูกที่เรียนวันนี้ตัวโตๆ บนกระดานด้วย”

แท็กซี

ช็อค

โน้ต,

โนต

เซ็ท, เซิต

สก็อต

ช้อลล์, ชอลล์

สต็อค

บุญเจือ องคประดิษฐ์

คำที่ประวิสรรชนีย์ที่ใช้อยู่เสมอ

ฉะนั้น ฉะนั้น หนา	ก่อนจะล้าสะบักสะบอม
ขึ้นชะง่อนชะงอกจอม	ละอองน้ำสะอาดแผ่
มีสะพานผ่านสะทวัก	สะพานพวงอาหารพะเนง
อย่าทะยานทะมัตทะแมง	ทะนุไว้ละม้ายละคร
ทำสะกึ่งเกินสะกึ่ง	สะบักสะบั้งทะลุมบอน
จะสะอีกสะอื่นอัน	เพราะเข้าของพระรุงพระรัง

คำที่ไม่ประวิสรรชนีย์ที่ใช้อยู่เสมอ

ขโมยร้องชโย	ยิ่งโยโสเหมือนทโมน
เร็วรีบสกดโยน	สบงปีดสไบหมาย
หน้ามอมสบู่ดู	จะได้รู้สึกสบาย
สนับสนุนให้ขยาย	สยดสยของขโมยทราวม

เสียง ขะ ที่ไม่ประวิสรรชนีย์

ชนวนชวนชนาง	ชนกข้างเคียงชบา
ชมดชม้อยตา	มองชม้ายชไมเหมือน
ชนิตชิตชนัก	ช่อมหนักช้อาเตือน
ช้ออชวาเยือน	ชโลงใจให้ชโลม

เสียง ทะ ที่ไม่ประวิสรรชนีย์

ทโมน ทมอ แทง	ทเมินแย่งทยอยทนาย
ทบวง หวง ทลาย	พวาทวยร้องทวย

เสียง พระ ไม่ประวิสรรชนีย์

พม่าพนายพัก	อิงพนักกับพยาน
พเยียพยุทหลาน	ทำพัยกพเียทพยอม
พยัปพลี (พะลิ) ตาม	พยายามพยศจอม
พยัคฆ์พยางค์ยอม	พยาริพยาบาล
พณิชชายพนัง	พฐนั้งพจีชาน
พญาโพยมพลาญ	พลัง (พะลัง) เลิศ พนาลย์

คำที่ไม่มีการันต์ที่ใช้อยู่เสมอ

จำนงและตำรง	ชาวประมงเกรื่องสำออง
ธำรงตำริพลาง	ไต้ตันโพลิงโตนอน
กรณีทึกระแส	อินทรีเลเพราะอาหาร
อวสานพึงสังวร	ไม่ต้องใช้ตัวการันต์

ตัวสะกดที่มาจากภาษาอื่น

แม่กน	
ไปเทียวสเปน	เห็นคนสู่วัว
ไล่กันพันพั่ว	เหมือนเล่นละคร
คนแน่นบริเวณ	ใจเกินยลตอน
พระกาฬรานรอน	ผลาญชีวันวัว

แม่กก

สุขใจเห็นวิหค
ลอยล่องในนภา

แม่กค

ถือสัจจวชกฎหมาย
อิฐหักขว้างกรุขเป็น
บทบาทอาพาธนัก
พิษสงน่าระอา

แม่กบ

แผ่นนี้เป็นภาพ
เก็บรูปนี้มา

บินโผล่กอยู่ไปมา

เหมือนเมฆเคลื่อนเลื่อนลอยลม

ก๊าซทำลายปรากฏเห็น

จิตจ่อจดโอสธหา

พิศแล้วจกัวัฒนา

ฉวยโอกาสอากาศดี

ช่างอาฟริกา

เป็นลากของเธอ.

รัชนี้ ศรีไพรวรรณ รวบรวมและเรียบเรียง

บทละครคำกลอน เรื่อง

อิงอ่างน้อย

(ฉากเดียวจบ)

ตัวละคร

แม่อิงอ่าง

นกชุก

ลูกอิงอ่าง ๑

ว้าว

ลูกอิงอ่าง ๒

ลูกอิงอ่าง ๓

ลูกอิงอ่าง ๔

ลูกอิงอ่าง ๕

ฉาก เป็นทุ่งนากว้าง มีพุ่มไม้เตี้ย ๆ ตรงมุมซ้ายหน้าเวที
หนึ่งกอ มุมขวามีต้นไม้หนึ่งต้น เปิดฉาก (คนตรีทำเพลงทำนองมอญ
ตุตาว สมมติเป็นเวลาเช้า นกชุกออกท่าทางง่วงงัวเงีย ทำท่าบินเข้า
จิ้งหะเพลง รอบเวที ๒ รอบ แล้วหยุดยืนหลับตาเกาะกิ่งไม้ ตรง
มุมขวาก้นหน้าเวที คนตรีเปลี่ยนเป็นเพลงจิ้งหะตลุงแถมโป้ ลูก
อิงอ่าง ๕ ตัว เดินออกมาตามจิ้งหะเพลง วนรอบเวที ๒ รอบ แล้ว
ลูกอิงอ่าง ๕ หยุดกลางเวที)

ลูกอิงอ่าง ๕ เห็นย่นักพักผ่อนก่อนเถอะ เดี่ยวคงได้เจอแม่แน่

(ลูกอิงอ่าง ๔—๓—๒ หยุดเต้น)

ลูกอิงอ่าง ๔ จริงตัวย...ฉันเปลี่ยเต็มแก่ อยาคนอนเสียแยแล้วซี!

ลูกอิงอ่าง ๓ หยุดพักก็ตีไม่น้อย เผ้าโคตหยอยหยอยดังนี้

ลูกอิงอ่าง ๒ ไกลโซ เห่งโหลโซใต้ (บอกลูกอิงอ่าง ๑)

หยุดเถอะคุณพี...ตาลาย!

(ลูกอิงอ่าง ๑ หยุดเต้น นกชุกลิมตาขึ้นมอง แล้วหลับต่อ)

ลูกอิงอ่าง ๑ พวกเราไยจึงอ่อนแอ ท้อแท้หมดแรงง่ายงาย

เคียวถึงทักนกก็สบาย เห็นคเห่น้อยจะคลายลงพลัน

สมัยนี้ไม่เหมือนเมื่อก่อน ผัดผ่อนไฉฉะเห่น

อ้อยอิงตามเขาไม่ทัน ชยันจึงอยู่รอดตัว

ลูกอิงอ่าง ๒ (พูดกับลูกอิงอ่าง ๕) หมูนั้เป็นปราชญ์ฉลาดนัก

แหลมหลักชักอยากจะหั่ว (หั่วเราะ)

ลูกอิงอ่าง ๕ ลองฟังเขาคุไชั่ว เอ้า...เชิญขรัวตาว่าไป

ลูกอิงอ่าง ๑ เราเตือนตีตีพี่น้อง ฟังคำเราพร้องชานไซ

ร่างกายฝึกให้ว่องไว เพื่อให้หลบหลีกอันตราย

อิงอ่างเดียววันมีมาก หากินลำบากเหลือหลาย

คางคกบเขียตมากมาย ตะเกียกตะกายแย่ง (อาหาร) กัน

หากมัวอ้อยเอื่อยเฉื่อยช้า จะหาอาหารไหนนั้น

ฝึกให้คล่องแคล่วทุกวัน ร่างกายแข็งขันทันการ

ลูกเอ็งอย่าง ๔ โอ๊ะโอ...วันนี้พิณัน มีเรื่องสำคัญมาหา

ลูกเอ็งอย่าง ๓ เรื่องนี้ไต่ยืนมานาน

ลูกเอ็งอย่าง ๒ ไม่เห็นกันการสักที

ลูกเอ็งอย่าง ๕ แต่อาหารน้อยร่อยหรอ แม้ก็เคยจะพาหนี

สู่ถิ่นอาหารมากมี

ลูกเอ็งอย่าง ๓ แหมดี! จะได้เที่ยวไกล

ลูกเอ็งอย่าง ๔ แต่ฉันขี้เกียจเดินนัก ไม่ยักจะอยากไปไหน

ลูกเอ็งอย่าง ๒ อาหารก็มีถมไป จะกินเท่าไรนักเชียว!

(ดนตรีทำเพลงทำนองกราวนอก วัวออกทางขวา เดินตาม
จิ้งหะ นกชุกสีมตา สะบัดขนร้องกราง ๒-๓ ครั้ง แล้ว
หลับต่อ)

ว้า มอ..มอ..แถวนี้มีหญ้า ข้างหน้าแลเห็นเขียวเขียว
อึมแน เรามาตัวเดียว จะเที่ยวกินให้เปรมปรีดิ์

(วัวเดินตรงมาที่กลุ่มลูกเอ็งอย่าง ตามองพุ่มไม้ทางซ้าย เหยียบ

ลูกเอ็งอย่าง ๒-๓-๔-๕)

ลูกเอ็งอย่าง ๑ เร็วเข้า! เตียวถูกเหยียบตาย

(กระโดดหนีโดยเร็ว ดนตรีทำเพลงวัว)

(ลูกเอ็งอย่าง ๒-๓-๔-๕ ส่งเสียงร้อง กระโดดไม่ทัน ถูก
วัวเหยียบตาย นกชุกสีมตามอง ครุ่นหนึ่งก็หลับตา วัวเดินไป
กินหญ้าอยู่ข้างพุ่มไม้ทางด้านซ้าย)

(ลูกเอ็งอ่า ๑ กระโดดไปยืนข้างลูกเอ็งอ่า ๒-๓-๔-๕ ซึ่ง
นอนตายอยู่ แล้วร้องให้ คนตรีทำเพลงทำนองธรณีกันแสง
เบา ๆ)

ลูกเอ็งอ่า ๑

โธ่เอ๋ยช่างไม่ปราณี
นี่เพราะเจ้าชาตฝึกฝน
สิ้นแล้วพี่น้องปรองดอง

เสียดายสิ้นแล้วทั้งสี่

ทีนี้ไม่เห็นหน้าน้อง
กำลังของตนให้กล່อง

แม่เห็นคงร้องรำพัน

(คนตรีทำเพลงจังหวะตลุงแซมโป้
ข้างลูกเอ็งอ่า ๑)

แม่เอ็งอ่าเต็นออกมายืน

ลูกเอ็งอ่า ๑ แม่จำมาตุลูกแม่

ถูกเหยียบแบนแต่หมตนั้น

โคตหลบหลีกไปไม่ทัน

เหลือฉันตัวเดียวเปลี่ยวใจ

(แม่เอ็งอ่าร้องให้ คนตรีทำเพลงทำนองธรณีกันแสงเบา ๆ)

แม่เอ็งอ่า ลูกเอ๋ยกรรมเวรแท้แท้

แม่มาบ้องกันไม่ได้

อนิจจาเต็นต่อไป

แม่ต้องหมองไหม้ตรอมตรม

(หันมาทางลูกเอ็งอ่า ๑)

ใครเล่าที่มันบังอาจ

จักไปพิฆาตให้สม

ลูกเอ็งอ่า ๑ แม่จำ ตัวมันอ้วนกลม

พื้นดินแทบถล่มมันเดิน

สูงใหญ่กว่าตัวแม่มาก

ต่อสู้ลำบากขัดเขิน

แม่เอ็งอ่า ตัวอะไรในโลกใหญ่เกิน

เจ้านี่พูดเพลिनหรือไร

(ลูกเอ็งอ่า ๑ ซึมมือไปที่หัว ซึ่งกำลังกินหญ้าอยู่ข้างพุ่มไม้)

ลูกเอ็งอย่าง ๑ นั้นใจ! มันอยู่ตรงนั้น แม่ดูตัวมันโตไหม ?
 นี่คือนั่น ยืนอยู่ไกล ถ้าใกล้มันยิ่งมีหิมา
 (แม่เอ็งอย่างมองดูว่า ทำท่าโกรธ นกชุกลิ้มตา ส่งเสียงกราง
 ทำตาปรือ)

แม่เอ็งอย่าง ไม่เห็นจะโตน่าฟัง ขำขันก็หนึ่งในหล้า
 กอยดูแม่เบ่งคักตา จะทำเจ้านั้นมารบ
 (แม่เอ็งอย่างพองตัวขึ้น)

ลูกเอ็งอย่าง ๑ แม่จ๋าอย่าเบ่งเลยแม่ เห็นแต่ในนิทานอิสป
 เอ็งอย่างพองตัวกลัวพบ จุกจบเหมือนในนิทาน
 แม่เอ็งอย่าง เจ้าอย่าสู้รู้หมีน แม่เห็นเจ้าถีนกล้ำหาญ
 (แม่เอ็งอย่างเบ่งตัวขึ้นอีก)

ดูซิ... ตัวแม่เปรียบปาน เจ้าสัตว์อันธพาลหรือยัง ?
 ลูกเอ็งอย่าง ๑ อีกไกลกันนักแม่จ๋า ฟังลูกนี้ว่าอนมั่ง
 เบ่งมากเดี๋ยวพุงแม่พัง

แม่เอ็งอย่าง อย่าหวังว่าข้าจะลด
 เนอะ! เจ้าหยุดพูดคอยดู
 (เบ่งตัวขึ้นอีก) ถ้ารู้ว่าเจ้ากล่าวปด
 จะเขี่ยนให้ละพยศ เร็วเข้า! เดี่ยวอดสูมัน

(ลูกเอ็งอย่าง ๑ ร้องให้ ก้มหน้า ไม่ยอมมองแม่เอ็งอย่าง)

แม่เอ็งอ่าง ชะ ชะ ลูกไม่รักดี ให้บอกแก่นักบิตผัน
 ข้าตัวเองได้เหมือนกัน

(แบ่งตัวพลางชะเง้อมองว้าวพลางจนท้องแตกล้มลงตาย)

(ลูกเอ็งอ่าง ๑ ร้องไห้ วิ่งไปคุกเข้าข้างแม่เอ็งอ่าง)

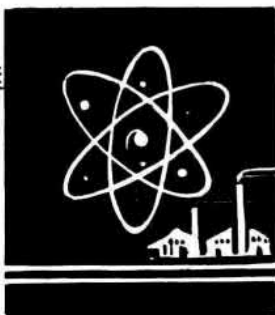
โธเอ๊ย..... คิดสั้นแม่เรา

ลูกนี้เผ่าร่ำคำวอน ว่าใจเราร้อนหมักเขลา
 ทะนงหลงตนไม่เบา จึงเอาแต่แบ่งพองตัว

(นกชุกกระโดดออกมากลางเวที)

นกชุก ลูกเอ็งอ่างน้อยคีนัก รู้จักตกเตือนตีชั่ว
 คอยบอกใครใครไม่มั่ว เกลือกกลั้วหลงผิดคิตทรม
 ชี้เกียจตัวร้ายกรายไถล สิ้นความว่องไวใจขาม
 จะทำสิ่งใดให้งาม เหมาะตามกำลังของตน
 ปีคมาน.

รัชนี้ ศรีไพรวรรณ

สมาน ชัยสถานนท์.

ทุกสิ่งทุกอย่างรอบ ๆ ตัวเราประกอบขึ้นด้วยอนุภาคที่เล็กจิ๋ว ซึ่งเรียกว่า ปรมาณู ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ ปากกา ดินสอ น้ำหมึก โต๊ะ เก้าอี้ ล้วนแต่ประกอบด้วยปรมาณูด้วยกันทั้งสิ้น

มีผู้กล่าวว่าถ้าคนเราตัวเล็กเท่ากับปรมาณูแล้ว คนทั้งหมดบนโลกเรานี้จะไปนั่งอยู่บนหัวเข็มหมุดได้อย่างสบาย ๆ นี่เป็นการเปรียบเทียบให้เห็นว่าปรมาณูมีขนาดเล็กมาก

คนโบราณเชื่อกันว่าสิ่งต่าง ๆ บนโลกเราประกอบด้วย ธาตุ ๔ อย่าง คือ ดิน น้ำ ลม ไฟ จะประกอบด้วยอะไรมาน้อยเท่าไรนั้น แล้วแต่ว่าสิ่งนั้นจะเป็นอะไร

ต่อมาได้มีนักปราชญ์กรีกเสนอความเห็นขัดแย้งกับความเชื่อดั้งเดิมนี้ โดยกล่าวว่าถ้าเรานำเอาสารอะไรสักอย่างหนึ่งมาหั่นให้เล็กลง ๆ เรื่อย ๆ จะเหลืออนุภาคแข็งเล็กๆ ที่เหมือนกันทุกประการ และ

เราไม่สามารถจะตัดแบ่งให้เล็กลงไปกว่านี้ได้อีกต่อไป เราเรียกอนุภาค
จิ๋วนี้ว่า อะตอม หรือ ปริมาณ ซึ่งเขาเชื่อว่าอนุภาคนี้เรามองไม่เห็น
ด้วยตาเปล่า จะแบ่งแยกต่อไปอีกไม่ได้ และจะทำลายก็ไม่ได้ด้วย
เช่นกัน ความเชื่อดังกล่าวนี้นี้มีมานานถึง ๒ พันกว่าปีแล้ว

คนยังคงเชื่อเรื่องสิ่งต่าง ๆ ประกอบด้วยธาตุ ๔ อย่างอยู่เรื่อย
มา จนกระทั่งเมื่อประมาณเกือบ ๑๖๐ กว่าปีมานี้เอง นักวิทยาศาสตร์
ชาวอังกฤษชื่อ จอห์น ดอลตัน จึงได้ตั้งทฤษฎีอะตอมสมัยใหม่ขึ้น
เขากล่าวว่า สสารทุกชนิดประกอบด้วยอนุภาคที่เล็กที่สุดซึ่งเรียกว่า
อะตอม อะตอมที่มีรูปร่าง ขนาด และน้ำหนักเท่ากันย่อมเหมือนกัน
และเป็นส่วนประกอบของธาตุเดียวกัน อะตอมของธาตุต่างชนิดกัน
จะไม่เหมือนกัน และยังไปว่านั่นปฏิกิริยาเคมีทุกครั้งที่เกิดขึ้นนั้น
เกิดจากการจับกลุ่มรวมกันของอะตอม หรือไม่ก็เกิดจากการแยกกลุ่ม
ของอะตอมนั่นเอง ดอลตันยังเชื่ออีกด้วยว่าเราไม่สามารถจะแบ่งแยก
อะตอมได้ คนเชื่อตามดอลตันเป็นเวลาาน จนกระทั่งเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๐
หรือเมื่อ ๗๓ ปีมานี้เอง จึงมีผู้ค้นพบอนุภาคชนิดใหม่ คือ อิเล็กตรอน
ซึ่งมีประจุไฟฟ้าลบ การค้นพบอนุภาคใหม่นี้เองทำให้นักวิทยาศาสตร์
พยายามค้นคว้าหาอนุภาคอีกชนิดหนึ่งที่มีประจุไฟฟ้าบวก และในที่สุด
ก็ค้นพบเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๔ หรือเมื่อ ๕๙ ปีมาแล้ว และเรียกอนุภาค
นี้ว่า โปรตอน และแล้วในไม่ช้านักวิทยาศาสตร์ก็พบอนุภาคอีกชนิด
หนึ่ง คือ นิวตรอน ซึ่งไม่มีประจุไฟฟ้า

ปัจจุบันนี้นักวิทยาศาสตร์รู้แล้วว่าปรมาณูประกอบด้วยอนุภาค ๓ ชนิดเป็นอย่างน้อย คือ โปรตอน นิวตรอน และอิเล็กตรอน โปรตอนและนิวตรอนจะอยู่รวมกันตรงแก่นใจกลางของปรมาณูซึ่งเรียกว่า นิวเคลียส อิเล็กตรอนจะหมุนอยู่รอบ ๆ นิวเคลียสและอยู่ห่างจากนิวเคลียสมาก ทำให้เกิดที่ว่างระหว่างนิวเคลียสและอิเล็กตรอนมากทีเดียว มีผู้กล่าวว่าถ้านิวเคลียสของปรมาณูของไฮโดรเจนมีขนาดโตเท่าลูกฟุตบอล อิเล็กตรอนจะอยู่ห่างออกไปกิโลเมตรเศษ

สารใด ๆ ก็ตามทีประกอบด้วยปรมาณูชนิดเดียวกันทั้งหมด เราเรียกว่า ธาตุ ธาตุต่าง ๆ ในธรรมชาติมีเพียง ๘๒ ชนิดเท่านั้น นักวิทยาศาสตร์ได้ประดิษฐ์ธาตุต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอีกหลายชนิด จนกระทั่งปัจจุบันนี้ธาตุทั้งหมดที่เรารู้จักมีถึง ๑๐๓ ชนิดด้วยกัน สำหรับธาตุที่ ๑๐๔ ก็ได้มีผู้พบแล้วด้วย

ปรมาณูของธาตุชนิดเดียวกันจะมีจำนวนโปรตอนในนิวเคลียสเท่ากันเสมอ และในทำนองเดียวกันก็ย่อมจะมีจำนวนอิเล็กตรอนเท่ากันด้วย ส่วนจำนวนนิวตรอนอาจจะไม่เท่ากันก็ได้ และการที่ธาตุชนิดเดียวกันมีจำนวนนิวตรอนไม่เท่ากันนี้เองทำให้เกิดชื่อใหม่อีกชื่อหนึ่งว่า ไอโซโทป เช่น ไฮโดรเจนธรรมดามีนิวตรอน ๑ ตัว ไฮโดรเจนที่มีนิวตรอน ๒ ตัว เรียกว่า ดิวทีเรียม ไฮโดรเจนที่มีนิวตรอน ๓ ตัว เรียกว่า ทริเทียม ดังนั้นไฮโดรเจนจึงมีด้วยกันทั้งหมด ๓ ไอโซโทป

ได้กล่าวถึงเรื่องราวของปรมาณูมาพอสมควรแล้ว บางคนอาจสงสัยว่า เราจะมาศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับปรมาณูไปทำไมกัน

อาจจะเป็นเพราะว่าภายในปรมาณู^{นี้}เองมีพลังงานอันมากมายมหาศาลซ่อนอยู่ ถ้าเรารู้วิธีชุกค้นเอาชุมพลังงาน^{นี้}ออกมาได้แล้ว ก็จะทำให้เราสามารถนำเอาพลังงานอัน^{นี้}มาใช้ให้เป็นประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า

นักวิทยาศาสตร์ได้ทำการค้นคว้ากันต่อมาเรื่อย ๆ ในที่สุดก็พบวิธีนำเอาพลังงานออกมาได้จากแก่นใจกลางของปรมาณูที่เราเรียกว่า นิวเคลียส และพลังงานอัน^{นี้}เองที่มนุษย์ได้นำเอามาทำเป็นระเบิดปรมาณูเพื่อยุติสงครามโลกครั้งที่ ๒ และในปัจจุบัน^{นี้}ก็ได้นำเอามาใช้ประโยชน์ในทางสันติเป็นส่วนใหญ่

ตอนนี้เราก็พอจะทราบกันแล้วว่าการศึกษาเรื่องราวของปรมาณู^{นี้} ให้ประโยชน์คุ้มค่าเป็นอย่างยิ่ง.

ประสิทธิ์ หวลวิวัฒน์
รวบรวบ

เพลงพระราชนิพนธ์

ความฝันอันสูงสุด

ขอฝันใฝ่ในฝันอันเหลือเชื่อ	ขอสู้ศึกทุกเมื่อไม่หวั่นไหว
ขอทนทุกข์รุกรมโหมกายใจ	ขอฝ่าฟันผองภัยด้วยใจเทนง
จะแน่วแน่แก้ไขในสิ่งผิด	จะรักชาติจนชีวิตเป็นผุยผง
จะยอมตายหมายให้เกียรติดำรง	จะปิดทองหลังองค์พระปฐมมา
ไม่ทอดอวยคอยสร้างสิ่งที่ควร	ไม่เรวรนพะว้าพะวังคิดกังขา
ไม่เคืองแค้นน้อยใจในโชคชะตา	ไม่เสียตายชีวิตถ้าสิ้นไป
นี่คือปณิธานที่หาญมุ่ง	หมายผลบุญยุติธรรมอันสถิต
ถึงทนทุกข์ทรมานนานเท่าใด	ยังมั่นใจรักชาติองอาจกรัน
โลกมนุษย์ย่อมจะดีกว่านี้แน่	เพราะมีผู้ไม่ยอมแพ้แม้ถูกหยัน
ยังคงหยั่งสู่ไปใฝ่ประจัญ	ยอมอาสัญก็เพราะป้องเทิดผองไทย

ความฝันอันสูงสุด

ขอ ฝัน- ใฝ่- ใน- ฝัน อัน เหลือ- เชือก- - - ขอ สู้ -
 คึก- - - ทุก- - - เมื่อย- - - ไม่ หวัน ไหว - - - - - ขอ - ทน ทุกข์ - - - รุก
 รม ไหม- กาย ใจ - - - - - ขอ - ผ่า - พ้น - - - ผอง - ภัย ค้ำ- ใจ พระ-
 นง - - - - - จะ แน่ว- แน่- แก่- - - ไข - ใน สิ่ง ผิด - - -
 - - - - - จะ รัก ชาติ- จัน จี- วิท เป็น ผุย- ผง - - - - - จะ ยอม
 กาย- - - - - หมา- ไซ้ - - - - - เกียรติคำ- รง - - - - - จะ ปีก- - - - - ทอง หลง-
 องค์ พระ ป- ฏิ- มา - - - - - ไม่ - ท้อ ถอย- - - - - คอย- - - - - สว่าง- - - - - สิ่ง ที่
 ภาว- - - - - ไม่ - เ - รวน พระ ภา- พระ - - - - - วัช คิด กัง- - - - - ษา - - - - -

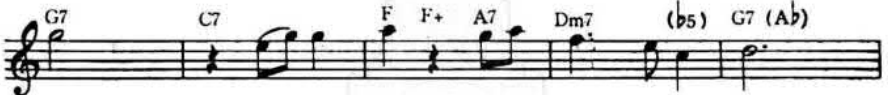
- ไม่ - เคื่อง แค้น - น้อ - ใจ ใน โชค ชะ-กา - - - ไม่เสีย

คาย - - - ชี - ไร ถ้า - สิ้น ไป - - - นี - คือ ปณิธาน -

- ที่ หาญ - มุ่ง - - - หมาย - ผ - ทุง - - - ยุ-ติ - ธรรม อัน สด -

โต - - - ถึง - ทน ทุกข์ - ท-ร - มาน นานเท่า โต - - -

- - - ยัง มัน - ใจ - วั - ชาติ อง-อาจ ควัน - - - โสภ - ม -

มนุษย์ ย่อม - - - จะ ก็ กว่า นี้ แน่ - - - เพราะ มี ผู้ - ไม่ - ยอม

แพ่ แม่ ถูก - - - หย้น - - - - - ยัง คง หยัด - - - ลู่ ไป - - - ฝ่ ประ -

จัญ - - - - ยอม ธา - ลัญ - - - - - ก็-เพราะ ปอง เทิด - ผอง - ไทย - - -

เพลงพระราชนิพนธ์

เกิดเป็นไทย

เกิดเป็นไทยแล้วใจต้องสู้

ถิ่นไทยเรารู้เรารักยิ่ง

ศัตรูหน้าไหนไม่เกรงกริ่ง

หากมาช่วงชิงตายเสียเถิด

เผ่าไทยเดิมล้วนคนใจเด็ด

แกร่งดังเหล็กเพชรชูชาติเชิด

ต่างรักษาไว้แดนกำเนิด

เกิดเป็นไทยแล้วจำใส่ใจ

ปกครองรักษาทำหน้าที่

ห่วงเมืองไทยนี้ให้ยิ่งใหญ่

ชาติเมืองไทยแล้วใครอยู่ได้

ชาติไทยคงไร้ความเสรี

เผ่าไทยเราพร้อมอาสาสมัคร

เด็ดเดี่ยวยิ่งนักยอมชีพพลี

เสี่ยงภัยทั้งผองปกป้องความดี

ปกป้องปฐพีตายเพื่อไทย

เกิดเป็นไทย

เกิด เป็น ไทย แล้ว ใจ ต้อง จู —
 - ษา ทำ หน้า — ที่

— ดิน ไทย เรา ู เรา รัก ยิ่ง —
 - ห่วง เมือง-ไทย นั ให้ ยิ่ง โหญ

— กั - ทุ หน้า ไหน ไม่ เกวง กว้าง —
 - ชาติ เมือง ไทย แล้ว ไคร อยู่ ไค

— หาก มา ช่ว - ชิง ภาย เสีย เด็ก —
 - ชาติ ไทย คง ไว้ ความ เสี - รี

— เฝ้า ไทย เต็ม ส่วน คน ใจ เกิด —
 — เฝ้า ไทย เรา ห่วงม อา- ลา- สมควร

— แกร่ง ทั้ง เหล็ก เพชร ู ชาติ เจิด —
 — เกิด เคียว ยิ่ง นัก ยอม ชีพ พลั

— ต่าง รัก- ษา ไว้ แคน ก้า- เน็ด — เกิด เป็น ไทย
 — เสียง ภัย ทั้ง ผอง ปอง ความ- ตี — ปก นื่อง ปร-

แล้ว จำ ใ้ ใจ — ปก-ครอง รัก- —
 - พื คาอ เพื่อ - - - - ไทย

เพลงของกรมศิลปากร

ไทยยืนยง

เนื้อร้อง เสรี หวังในธรรม

ทำนองและเรียบเรียงเสียงประสาน
วิโรจน์ ทรทรานนท์

ตราบฟ้าและดินดำรง ไทยจะยืนยงคงความเป็นไทยในฟ้าและแผ่นดิน
ชาติไทยมิให้ใครหมิ่น ยอมพลีชีวินเพราะรักศักดิ์ศรี

ใครหมายทำลายชาติไทย เรารวมร่วมใจพิทักษ์ชาติไทยเอาไว้ด้วยชีวิต
ไทยรัก ไทยสามัคคี เนื้อเลือกพลีเพื่อไทยยืนยง
หนึ่งเอกราชชาติไทย เทอควัวให้คงคู่หล้า

หนึ่งศาสนาบูชาธรรมรักชาติตั้งใจเสริมส่ง
หนึ่งองค์กษัตริย์จักรพรรดิร่วมใจเทอดให้ธำรง
เพื่อไทยนี้คงยืนยงเป็นไทยไปชั่ววันรันดร์

ตราบไทยใจมั่นคง ไทยจะยืนยงธำรงเป็นไทยเอาไว้ชั่วชีวัน
ราวีไทยนี้ไม่พรั่น ร่วมใจป้องกันเทอดไทยให้ยืนยง.

เพลงของกรมศิลปากร

เราคือคนไทย

เนอร้อง—ทำนอง
เสรี หวังในธรรม

สุริยัน รามสูต
เรียบเรียงเสียงประสาน

(เดี่ยว)	เราคือคนไทย	
(คู่)	เราคือคนไทย	
(หมู่)	เราคือคนไทย	พร้อมใจไทยสามัคคี
(เดี่ยว)	เราคือคนไทยรักไทยด้วยน้ำใจมั่น	
	เรารวมใจกันเทอดไทยไม่หน่ายไม่หนี	
	เมื่อมีศัตรูจู่มาเรารบราวี	
	ร่วมใจพลีชีพชนม์เราคือคนไทย	
	ไทยรักแผ่นดินเหมือนดังไทยรักกายา	
	ไทยรักธรรมาตังว่าโลหิตหลังไหล	
	ไทยรักแผ่นดินฟ้าตังว่าเป็นลมหายใจ	
	ศาสนกษัตริย์เทอดไว้เหนือเกล้าเราไทยทุกคน	
	เราคือคนไทย	เราคือคนไทย
	เราคือคนไทย	พร้อมใจไทยสามัคคี
	โอ้ท่านบรรพบุรุษชาวไทย	สร้างสรรค์ไทยไว้ด้วยชีวิต
	ชีวิตโลหิตพลี	เพื่อศักดิ์ศรีเอกราชชาติไทย
	เราไทยขอให้ปฐวี	จะรักษาไว้ด้วยหัวใจ
	เทอดชาติศาสนกษัตริย์ไว้	ให้ลือชื่อว่าเราคือไทย.

เพลงของกรมศิลปากร

ปฐพีไทย

เนื้อร้องและทำนองโดย

ละเอียด เทราบัตย์

เราไทยใจรักและภักดี

มอบชีวิแต่ชาติศาสนา

อีกทั้งองค์ทรงธรรมช้วนุชีวา

ปวงประชาบุชิตนิตยนิรันดร์

ศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ

เรามุ่งมาดรักษาไว้ไม่หยาบหยัน

ชาติจะสิ้นถิ่นมลายชื่อหายพลัน

หากไม่หมั่นบำรุงให้รุ่งเรือง

เรามาร่วมใจรักสามัคคี

ปกป้องปฐพีไทยให้ลือเลื่อง

รักษาอธิปไตยไว้คู่เมือง

เพื่อชาติไทยเฟื่องฟูอยู่ยืนยง.

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ ส. การพิมพ์ ๕๓/๑ ถนนนครสวรรค์ พระนคร โทร. ๘๐๔๒๘๓

นางปราณี เดชชัย ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕๑๔

Date due

[illegible]

15/10/11

DSE
M
A.2

